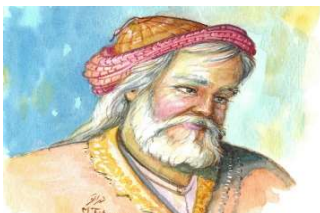

چوارینه‌کانی مامۆستا هه‌ژار و عومه‌ر خه‌ییام

نوسینه‌وه و ئاماده‌کردنی:

نادر فه‌ت‌ح‌ی بۆ‌کان‌ی (شوانه)

مالپه‌ری رۆژ‌ه‌ل‌ات بۆ‌کان

پاییزی ساڵی ٢٠١٩ ی زایینی

www.rojhalat.de

www.bokan.de

Email: redaktion@rojhalat.de

سالى ۱۱۳۱ كۆچى دوايى كردووه. خهپيام وهك بيركار، ئهستيره ناس، منجم، شاعير، ريفورم بهسهداھينانى سالنامه و فيلهسوف له جيهاندا ناسراوه.

ماموستا عەبدولرحمان شەرفكەندى ناسراو بە ھەژار رۆژى ۱۳ى ئاويرىلى ۱۹۲۱ لە شارى مەھاباد لە دايك بووه و رۆژى ۲۱ى فيريوى سالى ۱۹۹۱ لە شارى كەرەج لە نيزيك تاران كۆچى دوايى كردووه. ماموستا ھەژار وهك نووسەر، شاعير، ميژوونووس و ھەرگيزى كورد ناسراوه و خاوهنى ژماريكي زۆر بەرھەمى ئەدەبى بە زمانى كوردىيە.

ماموستا محەمەد ماجد مردوخى روحانى لەسەر ئەو كارەى ھەژار لە چاپى يەكەمى سالى ۱۳۶۹ (سروش) دا دەلى:

" دواى عومرتيك دەر بەدەمى و كوئيرەمەمى، نەخۆشى و لەش بەبارى و بى دەرەتانى و ھەژارى، تازە چەند سالنيك بوو دەوران لە گەرانى خويدا نەختيك ئاويرى خيىرى لى دابووه و ھەلنيكى بۆ رەمخساندبوو بتوانى ھيئەت لە خەم و كەسەر و مەينەتە گەلە داماو و لى قەوماوەكەى ئاشكرا كا و دەردى دلى بريندارى بە وتار و پەخشان و ھونراوه دەرخا.

دلى گەورە و ئەويندارى، بە زۆر شار و مەلەبەندى كوردستانيدا گەرانديبوو و لە ھەر شوئنيك ويژە و زاراوہى تاييەتيى ئەو شوئينه لەبەر كراوه، ياخو نەختيك لەبەر ماوہى لە بيري ژير و قوليدا جى كرديبوو؛ وا كە زەمانە تا ئەورۆ لە زمانى پان و بەرىنى كورديدا كەسى وەك ئەوى نەديوہ و نەناسيوہ.

بەلى ناوى ماموستاي گەورەى كورد: "ھەژار"، نەك ھەر بەلامى كوردەوہ خۆشەويست و خوين شيرينه، بەلكوو راستەكەى ئەو مە ئەو ناوہ پاك و خاوينە لە زۆر

شونینی دوور و نیزیکی جیهاندا نوینیری هاواری گهلی
ههزار و ههناسه سارده.

ماموستا ههزار ههزگیز لهبهر ئافهرین و باریکه لای
خه لک قهله مه که می نه ده بزوا. چاوشی قهت له خه لات و
گرتگی پاشا و ناغا و خان و بهگ و هیچ داعیابه کیتیر
نه بوو. بگره تهنانهت تهماچی به ههشت و هوری و
ههنگوین، یا ترسی جه هه نه هم و ئاوری به تین ئهوی بۆ
کار هان نه دها. ههزار تهنیا گوئی بۆ دله ئهویندار که می
شل کردبوو. جا بزانی دلیکی وا زانا، بۆ چ مه به ستیک
لی دها؟ له کوئی و لای کی ببوه تهبا؟

- له لای خه لکی ههزاری پرووتهل و برسی.
- له لای مندا لان و لاوانی پا پتهی.
- له لای ئهو پیره میرد و پیره ژنانه، وا زار و لهی
خوشه ویستیان لهبهر دهستیان له برسان یاخو له ترسان،
گیانی داوه و به بی گوناچی فهوتاووه.
- له لای ههر کهس لهو دنیا به وهبهر نار هوا کهوتوووه و
نهیتوانیوه خوی له ژنیر چه پوک دهرینی و تولهی له
زوردار وهستی.

به لی ههزار ئهویندار و دلیرینداری ئهو چینه له خه لکی
بوو. جا هاواری به تاییهت بۆ خه لکه لی قهوماوه که می
خوی دهر دهری و ههولی دها ته می رشی کۆسپ و
که سه ره له سه ره ئهو چینه بی نان و ئاواره و بی دهره تانه
شی کاته وه و جاریکی تر پرشنگی ههتاوی نازادی و
به ره امبه ری له له شی سارد و بی گیانی بداته وه و تین و
ژیانیکی تازه ی تی بخاته وه. ئهوین و ئاواتی ههزار ههر
ئه وه بوو؛ بۆیهش بهو هه موو زانست و توانایه وه به شی

زۆربەى تەمەنى شىيىست و نۆ سألەى، ئاواره و لەدەس دەولەتان ھەلاتوو بوو.

مامۇستا ھەژار بەراستى بلىمەتتىكى تاقانە و گەھەرىكى يەكدانەبوو؛ كە بەداخى گرانەوھ رۆژگار مەوداى پى نەدا ئەو ھەموو ھىز و توانايە لە روانگەى وئىزە و زانست و ھونەر مودە لە خەزىنەى نەختىنەى ھىز و بىرىدا كۆبۆو، – وا كە ئارمىزوى دلى بوو – بۆ سەربەرزى و سەربەستى چەوسنراوان و داماوان بەكار بىنى و داخوазى گەل بىسەلمىنى.

با ئەو شىمان لەبىر نەچى كە بەراستى بۆ وئىزە و زمانى كوردى، ئەو بناغەىەى وا مامۇستا دايمەز راندوھ و ئەو چارايەى ھەلىكردوھ، تا ھەتايە و تا مەزولەسەر دنيايە، نارووخىت و ناكووژىتەوھ. يەك بە يەك و دانەدانەى نووسراوھ رازاوەكانى بەلگەن بۆ مان و نەفەوتانى زمانى بەرپانى كوردى.

مامۇستا ھەژار خويشى لەسەر ئەو بەر ھەمەى دەلى:

"زۆر دەمەك بوو دەگەل چوارىنەكانى خەيامدا بىوومە دۆست؛ ئەومندەيان ھۆگر بىووم، ھەرگا كەسم لى ديار نەبا، بە وىرەویر فارسىيەكانم دەخويندەوھ.

من يەكەمەين كەسەك نەبووم كە خەيام بەكم بە كوردى. لە پيش مندا جەلادەت عالى بەدرخان لە ژمارەى رۆژنامەى روناھىەكەيدا، بە كرمانجى پەخشى دەكرد. شىخ سەلامىش بە شىوھى كوردى ھەشت بېشت وەرى گىراو و عەلەندىنى سەجادی بۆى لە چاپ دا و چەند نمونە تەرجمەشى لە فاضل و مامۇستا گوران دەگەل خست. ئەحمەد شالىش كە مامۇستای مەدرەسە بوو – ئەم كارەى بەجى ھىنابوو؛ كە نەمدىوھ چاپ كرابى.

من ویرای هوگری زورم به کاکلی روباعیاتهکه می
 خه بیام، زوریش حهزم له و مزی روباعیهکانی بوو. جار
 به جارنیک روباعیهکه له سهر و مزی فارسیهکه ده کرده
 کوردی و لای خوم یاداشتم ده کردن تا ببونه دووسهت و
 په نجا روباعی. له سالانی ۴۶ و ۴۷ دا - که کرامه
 سهرپرستی چاپه مهنی شورشی کورد - به ئیجازه می
 سهروکی شورش بارزانی و هاوکارانی، ههر له
 چاپخانهکه می خومان له چاپم دا.

جارنیک له ناو کوملندا کاک سهد رهشیدی خانهقا
 گیرایه موه: "زهمانی شیخ (مههستی شیخی بورهان بوو)
 چهند کهس دزیکیان گرتبوو، دیواربریکیشی پی بوو.
 هینایانه خزمهت شیخی. گوتیان قوربان لهو دزه لهوشهو
 خهریک بوو دزیت لی بکا. له ناخافل خومان پی دادا و
 گرتمان. شهو ده تهویلهمان کرد و ئیستاش لهوه
 هیناومانته خزمهت تو. شیخ هیندیکه تهماشای دزه که
 کرد و بزه می هاتی و پاشان فهرموی: بهرلهای بکهس با
 برهوا. گوتم: قوربان جا چون دزیک بهرلهای بی و دیوار
 بریشی به شاهید دهگلدایی؟ شیخ پرووی قسه می کرده
 جهماعهت و فهرموی: نهگهر نهنگو قوون و
 هونهریکتان ههیه، لهوه گهرین. بچن شیخ و خهلیفهکان،
 قازی و مهلاکانتان بگرن؛ که زور لهو دزه دزترن!
 ردین و بهرمال و عهبا و میزمر و جبه و قهلهمیان، مالی
 مهسولمانان دهری. نهنگو لهباتی بیان گرن، دهچن
 دهستیان ماچ دهکهن و نوشته و دوعاو بو دهنووسن. چون
 لهو فقیر هو گرتووه ئاسنوکیکی دوویستی دهدهستی دایه،
 لنتیان کردوته شات و شووت و دهتانهوی تهنبیی بکهم ...
 ئیستا دلمیم جا بهس نهبوو لهو زهمانی، بی ویردانی و
 راوهرووتی حهق خورانی نووسهرانی کوردستان له ناوا

نه‌بوو؟ ده‌بوو چی فسر موو بیا؟! نه‌وانه‌ی که ئیستا هه‌ن
 به‌روالته‌ی خزمه‌ت به‌ وئژده و فسر هه‌نگی کوردی ده‌کهن
 و چاوه‌ چاون له‌ هه‌ر شوئینی کتییکیان ده‌ داو که‌وئ،
 ده‌ی قاپئین و به‌ قاچاغی و بی‌ پرسی خاوه‌نه‌که‌یان دوباره
 له‌ چاپی ده‌ده‌ن و له‌سه‌ر به‌رگه‌که‌ی ده‌نوسن: هیچ
 که‌سی تر مافی به‌سه‌ریه‌وه‌ نییه‌، تاکه‌ی به‌ر هه‌لدا ده‌بن و
 تا کوئ ده‌چن؟ ئه‌م ئاهویه‌ هه‌ر تاییه‌تی به‌ ئیرانه و به‌شی
 زو‌ریش، کوردستانی گرتوته‌وه‌. کورده‌ نه‌جیم زاده‌کانی
 خوئنده‌واریش، هیچ قووله‌یه‌ک له‌ زیانی خرویان ناکهن
 و مالی دزراویان ده‌سئین و لایان وایه‌ هیچ زیانیکی بو
 په‌ز نییه‌؛ چه‌ند جارم به‌ گوئ دا داو، ئیوه‌ی خو به‌ پیاو
 ده‌زان، نه‌گه‌ر روژیک پی‌ بزانن دزی به‌ دیوار به‌رموه‌،
 له‌ گه‌رمه‌کی ئیوه‌ هه‌یه‌، گه‌له‌که‌ومه‌کی لی ده‌کهن و ده‌ری
 ده‌کهن؛ به‌لام چونه‌ سوور ده‌زانن ئه‌م کتییانه‌ دزین و
 لیشیان ده‌کهن؟ ئیژن ئه‌مانه‌ش خزمه‌تی به‌ فسر هه‌نگی
 کوردی ده‌کهن. هیچ بیر له‌موش ناکه‌نه‌وه‌ که‌ ئه‌مانه‌ له‌
 رسکان و هه‌راش بوونی فسر هه‌نگی کورد، بوونه
 ریگر. لاوئیک که‌ تازه‌ پیده‌گا و له‌ ده‌ردی گه‌لی تیده‌گا و
 هه‌ول ده‌دا به‌ نووسین خزمه‌تی بکا، با یاساش پاسی بو
 ببیری، چون ده‌س بو ئه‌م بفه‌ درئژ کا؟ خو نه‌گه‌ر له‌
 حیاتی نووسین توور و گنیزه‌ران بفروشی، به‌هره‌ی
 زو‌رتتری پی ده‌گا. هه‌رچی به‌هره‌ی قه‌له‌میه‌تی به‌
 مه‌رمه‌ی خه‌ییامه‌که‌ی هه‌زار ده‌چی که‌ تا ئیستا له‌ سی
 لاوه‌ لی‌ی دزراوه‌ و هیچ پرسیشی پی نه‌کراوه‌. به‌ هومئیدم
 که‌ ئه‌م جاره‌ ده‌ته‌له‌ی سروش هه‌لنه‌نگوون و سایه‌ و
 سه‌رمایه‌یان نه‌روا. به‌ هومئیدم خه‌لک و خوداش توژیک
 هه‌سیان بده‌نه‌وه‌ و ده‌ست له‌ وەرگیریه‌ هه‌لگرن.

هه‌زار که‌ره‌ج، رێبه‌ندانی ۱۳۶۸"

دەقى ئەو كىتەپى من كەلگەم لى ۋەرگرتوۋە ناۋى
"چۈرۈنەكانى خەيىام ۋەرگىراۋى ھەژار" ە كە سالى ۱۳۶۹ لە
تاران لە چاپخانىسى سىرۇش لە چاپ دراۋە.

ماۋەيەك لەمەۋبەر لە لايمەن رىزدار كاك كەرىم دانىشار
ئاگادار كرامەۋە كە خۇشەۋىستىكى شارى شىۋ بە ناۋى "نەبى
قادىرى" پىشتىر ئەۋ كارەى منى كىردوۋە ۋ ۋەك كىتەپ لە چاپى
داۋە. كاك نەبى ۱۷۲ چۈرۈنەكانى دۈزىۋنەتەۋە. دەستەكانى خۇش
بىن.

نادر فەتخى بۆكانى (شۋانە)

ئىتەر ئەۋا ئىۋە ۋ چۈرۈنەكانى خەيىام ۋ ھەژار

بیستوومه بههشتی ههیه خوړی تپدا
 رووباری شهرابی پاکی دهروا پپدا
 من لیږه مهی و یاری پهایکهه چدهبی؟
 دهسکهوتهکه همر یهکن، به همدووک ریډا

*****

گویند کسان بهشت با حور خوش است
 من میگویم که آب انگور خوش است
 این نقد بگیر و دست از آن نسبه بدار
 کاواز دهل شنیدن از دور خوش است

گویاله جههمندهمن نهویندار و مهست
 بهم واتیه پیکه نیم و گوستی خوم گهست
 جیی چهند کهری کولکنه نهگهر وایی بههشت
 یان چول و بیابان و کپه، و مک لهپی دهست

*****

گویند مرا که دوزخی باشد مست
 قولیست خلاف دل در آن نتوان بست
 گر عاشق و میخواره بدوزخ باشند
 فردا بینی بهشت همچون کف دست

۳

لهو كۆشك و سەرايەدا كە جەم جامى گرت
 رېيوى ترمەكيو، مامز ئارامى گرت
 بارام كە ھەموو ژيانى خۇي گۆرى دەگرت
 ديتت بە چ جۆرى گۆرى بارامى گرت؟

*****

آن قصر كە جمشيد در او جام گرفت
 آهو بچه كرد و روبه آرام گرفت
 بهرام كه گور مى گرفتى همه عمر
 دیدى كه چگونه گور بهرام گرفت

۴

رېم كەوتە گولستانەو لای بولبولى مەست
 بە چرىكەيى پىنى گوتم گەلى راز و مەبەست
 تا گول نەومريو، تا لەشت نەبو، بە گل
 وەك گول بەدەمى دەم بە بزە و پيالە بە دەست

*****

چون بلبل مست راه در بستان يافت
 روى گل و جام باده را خندان يافت
 آمد به زبان حال در گوشم گفت
 درياب كه عمر رفته را نتوان يافت

۵

ئەو خاويە كە گەردوون و زەوى بەرپا كرد
ئەو پوژە مەكۆى دەرد و خەمى پەيدا كرد
و مەك رژد و چنۆك ھەرچى بە نرخ و جوانە
ھەيناي بە پەلە و گورجى دە خاكى راكرد

*****

آنكس كە زمين و چرخ و افلاك نھاد
بس داغ كە او بر دل غمناك نھاد
بسیار لب چو لعل و زلفین چو مشك
در طبل زمين و حقه خاك نھاد

۶

پوژگارى مرو تيا ژيابوو، رابرد
ئاو بوو بە جودا چوو، بابوو رابرد
ھەرگیز مەلئ وا بوو، وا چوو، خوش نايیتەو
گەر تال و زەبوون ژياوى، چابوو رابرد

*****

این یک دو سه روز نوبت عمر گذشت
چون آب به جویبار و چون باد به دشت
هرگز غم دو روز مرا یاد نگشت
روزی که نیامدهست و روزی که گذشت

۷

ئەم گۆزە وەکوو مەن بوو دلدەر و ههژار
جاریکی دلی خوش بوو، سەد جار خەمبار
ئەو ههنگل و دەسگرەیی لە ملیا دیوتە
دەستی بوو، زۆر خراوتە سەر ملی یار

*****

این کوزه چو مەن عاشق زاری بوووە است
در بند سەر زلف نگاری بوووەست
این دستانە کە بڕ گردن او می‌بینی
دستی ست کە بڕ گردن یاری بوووەست

۸

پەندیکی مەناله‌کەت بەدە مامەیی پیر!
با بازی به خاک و گل نه‌کا، ژیری به پیر!
بیژنگی لە دەس دەرینه! بەس دابیژی
کەله‌ی سەری پاتشاه و میر و وەزیر

*****

ای پیر خردمند پگەتر بڕخیز
و آن کوک خاکییز را بنگر تیز
پندش دە گو کە نرم نرمک می‌بیز
مغز سەر کیقباد و چشم پرویز

سهرخوش به به مهی، له سهر دمر او پیره که سهر
نهم کورته ژيانه، ریی خهمانی مهخه بهر
بهس گنیز و نهزان و هیر به، خو تو زیر نی
ژیر خاک بکریی، دووباره بتهینهوه دمر

*****

زان پیش که بر سرت شبیخون آرند
فرمای که تا باده گلگون آرند
تو زر نئی ای غافل نادان که ترا
در خاک نهند و باز بیرون آرند

بهس گنیز به له ناو پینج و شمش و حموت و چوار
مهی فرکه! دمتاویتهوه و مک بهفری پار
نهترانی له کوپوه هاتگی روژی بهری
ناشزانی بهرموه کوپیه بهری پاشه هموار

*****

ای آمده از عالم روحانی تفت
حیران شده در پنج و چهار و شش و هفت
می نوش ندانی ز کجا آمدهای
خوش باش ندانی به کجا خواهی رفت

رابویره به سهربرزی، به نان و ئاوئیک
 سهر دامنهوینه بۆ ههموو ناپیاوئیک
 لهم ژینه که ههر دهمیکه دیت و دهر و
 مهر دایهتی مفرۆشه له پیناو ئاوئیک

*****

قانع به یک استخوان چو کرکس بودن
 به ز آن که طفیل خوان ناکس بودن
 با نان جوین خویش حقا که به است
 کالوده و پالوده هر خس بودن

ئای خۆزگه ببایه جیگه بۆ سانهوهیهك
 لهم ریگمه دووره سوور و پیچدانهوهیهك
 سهه خۆزگه له پاش نهمان، وهكوو سهوزه گیا
 بکرایه له گل، هومیدی ههاندانهوهیهك

*****

ای کاش که جای آرمیدن بودی
 یا این ره دور را رسیدن بودی
 کاش از پی صد هزار سال از دل خاک
 چون سبزه امید بر دمیدن بودی

۱۳

خەو بەسیه ، بهیانه، ههسته چاوکالی شهپال
گفتیکی شیرین بکه، مهزه ی باده ی تال
کاروانی ژیان دهناژوی پروو به نهمان
هاکا من و توش دهبینهوه خهون و خهپال

*****

برخیز ز خواب تا شرابی بخوریم
زان پیش که از زمانه تابی بخوریم
کاین چرخ ستیزه روی ناگه روزی
چندان ندهد زمان که آبی بخوریم

۱۴

ئهم ژینه که رابری، چ شیرین و چ تال
تووش بی به مهرگ، چ دهر به دهر بی، چ لهمال
بی خهم بژی!خوش به!پاشی مهرگی من و توش
بپیسانهوه دین روژ و شهو و مانگ و سال

*****

چون عمر به سر رسد چه شیرین و چه تلخ
پیمانه چو پر شود چه بغداد و چه بلخ
می نوش که بعد از من و تو ماه بسی
از سلخ به غره آید از غره به سلخ

۱۵

نهم پيالہ وتی کہ ہاتھ سہر لئیوانم
شا بووم و گہلئی وک تۆلہ ژیر فہرمانم
لہ خوارنہوما دہفر و پيالہم زیر بوون
وائیستہ پيالہم و بہسہر خوشانم!

*****

از کوزمگری کوزہ خریدم باری
آن کوزہ سخن گفت ز ہر اسراری
شاهی بودم کہ جام زرینم بود
اکنون شدہام کوزہ ہر خماری

۱۶

ہمچہندی بلیی بہ بہژن و بالا جوانم
روومت گول و چاو کہژال و لیوقہیتانم
وہستایی کہ وای لہ خاک و گل داپژتم
نیازی لہمہ چی بوو؟ بو چی کرد؟ نایزانم

*****

ہر چند کہ رنگ و بوی زیباست مرا
چون لالہ رخ و چو سرو بالااست مرا
معلوم نشد کہ در طربخانہ خاک
نقاش ازل بہر چہ آراست مرا

هات و چوو به بیهوده منالی و جوانیم
 پیر بووم و به بی داخه کهم و خوزیا نیم
 شاگردی زهمانه بووم و زوریش چهوسام
 وهستام له ههموو کار و له هیچ وهستا نیم

*****

یک روز ز بند عالم آزاد نیم
 یک دمزدن از وجود خود شاد نیم
 شاگردی روزگار کردم بسیار
 در کار جهان هنوز استاد نیم

هاتن به دهمسی خۆم نه‌بوو، هینایانم
 دهرچوونه دهریش چۆن و کهیه، نازانم
 سه‌د خۆزگه نه هاتبام، نه چووبام، نه ببام
 لهم گیره و کیشدها، رمحمت با گیانم

*****

گر آمدنم بخود بدی نامدمی
 ور نیز شدن بمن بدی کی شدمی
 به زان نبدی که اندر این دیر خراب
 نه آمدمی نه شدمی نه بدمی

۱۹

مەيخۆرەو نى و لە ئيمە ھاتوويە گەمەي
خۆشت بە دزى ھەزار دزى و حيزى دەكەي؟!
فيزمان بە سەرا لى مەدە مەستى ناکەي
ھەر کارى دەكەي، ھەزار كەرەت خۆزگە با مەي

*****

گر مى نخورى طعنه مزى مستانرا
بنیاد مکن تو حيله و داستانرا
تو غره بدان مشو که مى مینخوری
صد لقمه خوری که مى غلامست آنرا

۲۰

چاومەستە، دەهەستە بێرە لام خونچە گۆلم
ماچم دەيه، بېدوینه، مەشکینه دلم
لەم دەفرى مەيەت کاسەيەکم بۆ تێکە
تا نەبوە بە دەفر و کاسە و گۆزە گلم

*****

برخیز و بیا بتا برای دل ما
حل کن به جمال خویشان مشکل ما
یک کوزه شراب تا بهم نوش کنیم
زان پیش که کوزه‌ها کنند از گل ما

۲۱

گیانی منه مهی، که بی ئهوم، بی گیانم
ژانم له دلایه، بادهیه دهرمانم
ههر ئهو دهمه لام خوشه که مهیگیر بیژی
ههر دوو فری دی، بلنیم بهسه و ناتوانم

*****

من بی می ناب زیستن نتوانم
بی باده کشید بارتن نتوانم
من بنده آن دم که ساقی گوید
یک جام دگر بگیر و من نتوانم

۲۲

کی تا سبه دلنیایه بو مان و نهمان؟!
ئهی مانگه، و مره له دل دهراوێژه خهمان
خوش مانگه شهوه، ههلی مهیه و مهی بینه
تا تیشکی نه داوه مانگ له گورخانه که مان

*****

چون عهده نمی شود کسی فردا را
حالی خوش دار این دل پر سودا را
می نوش به ماهتاب ای ماه که ماه
بسیار بتابد و نیابد ما را

۲۳

چکراوه بهرئ؟ نه تو ههلی دینی، نه من
لهوباره بهراست نه توی که دمخوینی، نه من
چی بوی ئهگهریین له پستی پهردیکهویه
گهر پهرده نهما، نه توی که دهنوینی، نه من

*****

اسرار جهان را نه تودانی و نه من
وین راز معما نه تو خوانی و نه من
هست از پس پرده گفتگوی من و تو
چون پرده برافتد نه تو منای و نه من

۲۴

ئهستیره و مانگ و رۆژ له عاسمانانن
هۆی گێچهل و مشت و مری زانایانن
چین و چدهکهن؟ کێوه دهچن؟ چۆن هاتن؟
خۆشیان و مکوو من نهزان و سههرگردانن

*****

اجرام که ساکنان این ایوانند
اسباب تردد خردمندانند
هان تاسر رشته خرد گم نکنی
کانان که مدبرند سرگردانند

۲۵

هيندنيك به خهيال له دين و نايين ژيرن
لايهك به گومان له بي گوماني گيرن
سهيري دهبي تي بگهن كه هيچ تينه گهين
كه متر له سهري پياز و پهلکي سيرن

*****

قومي متفكرند اندر ره دين
قومي به گمان فتاده در راه يقين
ميترسم از آن كه بانگ آيد روزي
كاي بيخبران راه نه آنست و نه اين

۲۶

هوژان و بلیمه‌تان و بير پروون و پتهو
بووون و دهچن؟ كهس نه نهمي زاني نه نهو
تاريكه شهونيك گهران به بي ري و گيژ بوون
نه فسانه‌يه كيان نه هوئي، چاويان چوه خهو

*****

آنانكه محيط فضل و آداب شدند
در جمع کمال شمع اصحاب شدند
ره زين شب تاريک نبردند برون
گفتند فسانه‌اي و در خواب شدند

گهردوون که گهرا دژی نیازی من و تو
عاسمان به مه چی ههشت و ههوت بن یا تو؟!
بمرم که لهشم به من چی ههرچی دهیخوا
میرووله له گلکوی، چ گورگی کهژ و کو

*****

چون چرخ بکام یک خردمند نگشت
خواهی تو فلک هفت شمر خواهی هشت
چون باید مرد و آرزوها همه هشت
چه مور خورد بگور و چه گرگ بدشت

وا مانگه وهسهر کهوت له سووچی ئاسو
مه‌ی تیکه، بخوینهوه، شهویکه و ئه‌مشو
دهس باوئ ملم، مهترسه مانگ ئاوا بی
زور دیتهوه سهر بداله گلکوی من و تو

*****

مهتاب به نور دامن شب بشکافت
می‌نوش دمی بهتر از این نتوان یافت
خوش باش و میندیش که مهتاب بسی
اندر سر خاک یک به یک خواهد تافت

پرژاندی ههور له دهشت و دهر بارانی
 بی مهی بی، دهمی تامی ژیان نازانی
 وا ئیمه له سهیری سهوزمارین داخو
 سهوزهی گلی ئیمه کی بکا سهیرانی؟!

*****

ابر آمد و باز بر سر سبزه گریست
 بی باده گلرنگ نمی‌باید زیست
 این سبزه که امروز تماشاگاه ماست
 تا سبزه خاک ما تماشاگاه کیست

لاوچی له مهی سه دِل و سه دین دینی
 ههر تاقه قومیک، مهمله‌که‌تی چین دینی
 چی خوشه له سه زهوی، وهکوو مهی نابی
 تالیکه، هزار گیانی شیرین دینی

*****

یک جام شراب صد دل و دین ارزد
 یک جرعه می مملکت چین ارزد
 جز باده لعل نیست در روی زمین
 تلخی که هزار جان شیرین ارزد

دلخوشتی دمدای مهی و دلی خهم دهبری
 فرمیسی رهزانه، ئهشکی خهمبار دهسری
 زور سهیره له لام کهسینکی مهی دهفروشتی
 چی چاتری پی دهکری؟! مهگهر مهی بکری!

*****

تا زهره و مه در آسمان گشت پدید
 بهتر ز می ناب کسی هیچ ندید
 من در عجبم ز میفروشان کایشان
 به زانکه فروشد چه خواهند خرید

زانپوته له ههوت و چوارمه هاتی که بووی
 گیزیت و له بیری چوار و ههوتاون بووی
 ئاسووده بژی، هزار کههرت پیتهی بلیم
 نایهتیهوه گهر مردی، ئیتر چووی، ههر چووی

*****

ای آنکه نتیجه چار و هفتی
 وز هفت و چار دایم اندر تفتی
 می خور که هزار بار بیشت گفتم
 باز آمدنت نیست چو رفتی رفتی

۳۳

سەرخۆش دلى نايە پيالەيەك بشكىنى
هەر تۆزى لە بار و رىك و پىك بنوینى
خوا ئەو هەموو لاشەناسك و لاوچاكە
بۆچ رىكى ئەخا و لە داخى كىي ئەرزىنى؟!

*****

تركيب پيالەى كه در هم پيوست
بشكستن آن روا نمیدارد مست
چندین سر و پای نازنین از سر و دست
از مهر كه پيوست و به كین كه شكست

۳۴

گەردوون بە دزی دوینى لە لام درکانى
هەرچى بە سەرت دى، لە دەس ئیمەت زانى
لەم چەرخ و خولەم دا دەسەلاتم بوایە
خۆم ئیستە رەها دەکرد لە سەرگەردانى

*****

در گوش دلم گفت فلک پنهانی
حکمی که قضا بود ز من میدانی
در گردش خویش اگر مرا دست بدی
خود را برهاندمی ز سرگردانی

۳۵

دیم گۆزهکەریک قوری دەشیلا دوینی
دەنگیکم ئەبیست، باوکه کوری ئەدوینی
"رۆلەم، بەزەبیست بە بابی خۆت دانایه؟
مەمشێله بە قەو، بە هێمنی پێم لێ!"

*****

دی کوزمگری بدیدم اندر بازار
بر پاره گلی لگد همی زد بسیار
و آن گل بزبان حال با او می‌گفت
من همچو تو بوده‌ام مرا نیکودار

۳۶

دەستم که برۆیبایه خدا ئاسایی
گەردوونی ترم دەخستە ڕووسانایی
بەدبەختی بەشی نەزان و نامەردان با
دڵخۆشیم ئەدا بەرانبەری زانایی

*****

گر بر فلکم دست بدی چون یزدان
برداشتمی من این فلک را زمین
از نو فلکی دگر چنان ساختمی
کازاده بکام دل رسیدی آسان

۳۷

لَئِم بۆتە مەتەل، بە ھەشتە، جینگە ی حوورە
 ھەنگوین و کەرە و شیر و مە ی و کافوورە
 با ئیمە بە مە ی لیرە بە ھەشتی ساز دەین
 تا پیاوی ھەزار دەگاتە بەغدا، دوورە

*****

گویند بەشت و حور عین خواھد بود
 آنجا می و شیر و انگین خواھد بود
 گر ما می و معشوق گزیدیم چە باک
 چون عاقبت کار چنین خواھد بود

۳۸

خەییام، کە سەرت گەرمە بە مە ی، دلخۆش بە
 دەس لە ملی کچۆلەیک دەکە ی، دلخۆش بە
 دوا رۆژی ھەموو شتێک نەبوونە و چوونە
 وای دابنێ ھەر نەبووی، کە ھە ی، دلخۆش بە

*****

خیام اگر ز بادە مستی خوش باش
 با ماھرخی اگر نشستی خوش باش
 چون عاقبت کار جھان نیستی است
 انگار کە نیستی چو ھستی خوش باش

گاییکه له عاسمان و ناوی کویه
 گاییکه دهلین ههنگری هه دوو بویه
 سهیری کهه گهل بکهی له ناو ئهه جووته
 کهر ژیر و بهیری، سهیری خوش بو تویه

*****

گاویست در آسمان و نامش پروین
 یک گاو دگر نهفته در زیر زمین
 چشم خردت باز کن از روی یقین
 زیر و زبر دو گاو مشتی خربین

دیم پیری له مهیخانه سهیری دهخولاه
 "ناترسی؟" وتم، "که بمری؟ چیت بو ماوه؟!"
 فهرمووی "وهه پندا که، گهلئ وهک من و تو
 رویشتن و کهس نههاتهوه لهو لاه"

*****

سرمست به میخانه گذر کردم دوش
 پیری دیدم مست و سبویی بر دوش
 گفتم ز خدا شرم نداری ای پیر
 گفتا کرم از خداست می نوش خموش

لهم ریگه دریژموه که مهرگی ناوه
کئی هاتموه باس و خهبری هیناوه؟!
وهستان له دوو ریپانی نیازی پر و پووچ
بیهودهیه، ههرچی چوو، نه هاته دواوه

*****

از جمله رفتگان این راه دراز
باز آمده کیست تا بما گوید راز
پس بر سر این دو راهه از و نیاز
تا هیچ نمانی که نمی آیی باز

خشت پیژی همتا کهنگی به سهر دهریاوه؟!
ناخ، چهنده رقم له بتپهرس ههلساوه!
کابرای که دملی دهچته جههندهم خهپیام
چون زانی؟! چ دیویک خهبری پی داوه؟!!

*****

تا چند زخم بروی دریاها خشت
بیزار شدم ز بتپرستان کنشت
خیام که گفت دوزخی خواهد بود
که رفت بدوزخ و که آمد ز بهشت

۴۳

ئەم ھاتن و چوونى ئىمە چى لە دوايە؟!
 كى وا ھەيە لەم گۆلە ھەلکا تايە؟!
 ئەو لاشە ھەموو دەكەونە ئاورگى نەمان
 سوتمانى وەھام نەديو، دووگەل نايە!

*****

از آمدن و رفتن ما سودى کو
 وز تار امید عمر ما پودى کو
 چندين سروپای نازنينان جهان
 مى‌سوزد و خاک مى‌شود دودى کو

۴۴

ئەم كۆنە سەرا و پەردە كە دنيای ناو
 شايى لە بەرێك، شينە لە پینسەد لاو
 ئەم خوانچەپە، بەرماوى ھەزار جەمشیدە
 گۆرە و گەلئى بارامى تيا نئژراو

*****

این کهنه رباط را که عالم نام است
 و آرامگه ابلق صبح و شام است
 بزمیست که وامانده صد جمشید است
 قصریست که تکیه‌گاه صد بهرام است

۴۵

ئەى خوا، چ بى وەفایە ئەم دنیایە
دمرد و رك و كینه گشتى هە ر لەم ڕایە
پروانى لە ناو دلى ڕمشی خاكى ڕەشا
زۆر گەوهەرى تێدایە كە نرخی نایە

*****

ای چرخ فلک خرابی از كینه تست
بیدادگری شیوه دیرینه تست
ای خاک اگر سینه تو یشکافند
بس گوهر قیمتی که در سینه تست

۴۶

پیشی من و تۆش، ڕۆژ و شەوێك بوون، كاكە!
گەردوون لە گەڕانا بوو، وەكوو ئیستاكە
لەم سەر زەوێیە، لە هەر جێ پێ وەگۆیزی
خۆل و گلی چەند چاو و دلە ئەو خاكە

*****

پیش از من و تو لیل و نهارى بوده است
گردنده فلک نیز بکارى بوده است
هرجا که قدم نهى تو بر روى زمین
آن مردمک چشمنگارى بوده است

۴۷

راستت دهوئ کاکه؟ لئیم ببیسی چاکه
جوانیکی پهیاکه، بادهیهك پنداكه
خوا کاری جیهانی کرد و لئ بووه ئیتر
له سمئی من و له ریشی تو، بیباکه

*****

ای دوست حقیقت شنواز من سخنی
با باده لعل باش و با سیم تنی
کانکس که جهان کرد فراغت دارد
از سبلت چون تویی وریش چومنی

۴۸

چم داوه له کفر و چم له دین؟ من ژیرم
مه‌خانه و مه‌فرۆشه ته‌کیه و پیرم
ماره‌ت چیه؟ پرسیم له جیهان، که‌یفه گوتی
رووخۆشی هه‌والی تۆم و زویری؟ زویرم

*****

می خوردن و شاد بودن آیین منست
فارغ بودن ز کفر و دین دین منست
گفتم به عروس دهر کابین تو چیست
گفتا دل خرم تو کابین منست

دنیا به له کهوده، بی گوناھیکی نیه
 کهس بی هله نه ژیاوه له سهر ئهم زهویه
 من کرده خراپ و توش خراپم تووش که ی؟!
 جیاوازی له نیوان من و تو، خواجه چیه؟!

*****

ای جان جهان جز تو کسی کیست بگو
 بی جان و جهان هیچ کسی زیست بگو
 من بد کنم و تو بد مکافات دهی
 پس فرق میان من و تو چیست بگو

به خویندنهوه کراوه فرچک گیانم
 زانسته مزیم و بوته ناو و نانم
 حفتا و دوو ساله بیر ده کهم، ده خوینم
 وا تازه ده زانم چ له هیچ نازانم!!

*****

هرگز دل من ز علم محروم نشد
 کم ماند ز اسرار که معلوم نشد
 هفتاد و دو سال فکر کردم شب و روز
 معلوم شد که هیچ معلوم نشد

۵۱

زستانی ژيانه وا قهلی مهرگه قری
پیری ملهیهك بوو، رمگی لاویمی بری
بالداری جوانیم له لکی ئاواتم
هاواره له من، چ زوو به زوو نیشته و فیری

*****

افسوس که نامه جوانی طی شد
و آن تازه بهار زندگانی دی شد
آن مرغ طرب که نام او بود شباب
افسوس ندانم که کی آمد کی شد

۵۲

ههوساری به دهمس خۆته خراپه و چاکه
هۆی خۆیهتی ههركهس، گهشه یان خهمناکه
بیچارهتره له تو ههزار جار گهردوون
بهس سووچ و ههلهت له سوکری گهردوون پراکه

*****

نیکی و بدی که در نهاد بشر است
شادی و غمی که در قضا و قدر است
با چرخ مکن حواله کاندر ره عقل
چرخ از تو هزار بار بیچارهتر است

بهس ههڵ بخولێ به دهوری پیس و پاكا
تا كهنگی به شوین ههموو خراپ و چاكا
گهر زه مزه می یان دای بنی ئاوی ژیا نی
ناچاری دهبی رۆچی به سینهی خاكا

*****

تا چند اسیر رنگ و بو خواهی شد
چند از پی هر زشت و نکو خواهی شد
گر چشمه زمزمی و گر آب حیات
آخر به دل خاک فرو خواهی شد

کئی ڕهنجی ژیان ئه کیشی، ئازایه کوره
بارانی له زیندانی سه دهف دایه، دوره
پیاو بو خو بمینی مالی دنیا شی دهبی
پێوانه هه لێك به تاله، زور جاری پره

*****

از رنج کشیدن آدمی حر گردد
قطره چو کشد حبس صدف در گردد
گر مال نماند سر بماند بجای
پیمانه چو شد تهی دگر پر گردد

مهیگیر، و مره مهی بینه، زه بوونی، بو چی؟!
 با پی بکهنین، داخ له دموونی، بو چی؟!
 کی پرسی به تو کرد له نه بوون و بوونا؟
 بیهوده کزی بوون و نه بوونی، بو چی!؟

*****

از بودنی ایدوست چه داری تیمار
 وز فکرت بیهوده دل و جان افکار
 خرم بزی و جهان بشادی گزران
 تدبیر نه با تو کرده اند اول کار

چاوبهستی فلهک دهستی بریم، کویرانه
 خستمیه جهه ندهمیک و ناوی ژیا نه
 دمردی مه نه گهر نه هاتوان بیزانن
 پروو ناکه نه نهیمه شیرهی خه مخانه

*****

افلاک که جز غم نفزایند دگر
 ننهند بجا تا نربایند دگر
 ناآمدگان اگر بدانند که ما
 از دهر چه میکشیم نایند دگر

گورخانه‌نشینان که له بن سهرپوشن
خوړایي نیه ودها کپ و خاموشن
ئهی خوایه، له کام بادهیه دهرخواردت دان؟
بپهوشن و بو هه‌ناه‌نا سهرخوشن

*****

این اهل قبور خاک گشتند و غبار
هر ذره ز هر ذره گرفتند کنار
آه این چه شراب است که تا روز شمار
بیخود شده و بی‌خبرند از همه کار

مه‌گیر، وهره دمس مه‌گیر موه، مه‌ی بینه
مه‌ی ژینه له ناو له‌ش و له ره‌گدا خوینه
کئ دیتی شتیک که ناگر و ئاویشه؟!
مه‌ی ئاوی ژیانی مه‌یه، خهم سووتینه

*****

زان می که حیات جاودانیست بخور
سرمایه لذت جوانی است بخور
سوزنده چو آتش است لیکن غم را
سازنده چو آب زندگانی است بخور

دلتهنگی هه‌بێ ده‌بێ به‌ مه‌ی ژهنگی به‌رین
 بو‌بیری نه‌هات و هات چما خه‌مه‌له‌به‌رین؟!
 سۆزی که‌ مه‌رگ ته‌پلی نه‌مانی لێدا
 ئه‌من و تو ده‌گه‌ل با به‌ده‌می هاوسه‌فه‌رین

*****

ای دوست بیا تا غم فردا نخوریم
 وین یکدم عمر را غنیمت شمیریم
 فردا که ازین دیر فنا درگذریم
 با هفت هزار سالگان سر بسریم

۶۰

له‌ نوینی گلا، په‌کوو که‌ نوستوو زۆرن
 به‌ر بیر و خه‌یاڵ که‌من، له‌بیرچوو زۆرن
 هه‌رچه‌ندی که‌ ده‌روانه‌ به‌بابانی نه‌بوون
 سه‌د هه‌ندی ئه‌وانی چوون، نه‌هاتوو زۆرن

*****

بر مفرش خاک خفتگان می‌بینم
 در زیر زمین نهفتگان می‌بینم
 چندانکه به‌ صحرای عدم می‌نگرم
 ناآمدگان و رفتگان می‌بینم

۶۱

هه‌سه، به‌سه پیش خواردن و مل کز کردن
مه‌ی تیکه، بخۆین، له باتی خهم بۆ مردن
ئاکاری جیهان ئه‌گهر وه‌فای تێدابا
نۆرته نه‌ده‌هات له‌وانی زوو رابردن

*****

برخیز و مخور غم جهان گذران
بنشین و دمی به شادمانی گذران
در طبع جهان اگر وفایی بودی
نوبت بتو خود نیامدی از دگران

۶۲

گۆر هه‌لکه‌نی من له هه‌یچ و پوچ دله‌خۆشن
خشتی گلی کۆنه‌مردوان ده‌فرۆشن
پروژیش دی گلی من و ئه‌وان بکری به‌خشت
تا گۆری هه‌زاری تری پی داپۆشن

*****

از تن چو برفت جان پاک من و تو
خشتی دو نهند بر مغاک من و تو
و آنگاه برای خشت گور دگران
در کالبدی کشند خاک من و تو

۶۳

پشکوتووه گول، چ دیمه‌نی شه‌نگی هه‌یه
مه‌یگیر، وهره بۆم تیکه، دلم ژه‌نگی هه‌یه
به‌س بۆم بلێ چیرۆکی به‌هه‌شت و هۆری
خێوه و جنه‌ره‌نگی نیه، هه‌ر ده‌نگی هه‌یه

*****

در دهر چو آواز گل تازه دهند
فرمای بتا که می به اندازه دهند
از حور و قصور و ز بهشت و دوزخ
فارغ بنشین که آن هر آوازه دهند

۶۴

یان ده‌چمه به‌هه‌شت، هۆری له‌ ده‌ورم کۆ بی
یان ئاگره‌ جیگه‌م، به‌ چزه و بۆ سو‌بی
جوانیک و مه‌ی و نه‌ی و به‌هاریک بۆ من
چیم ناگه‌ره‌که، قه‌رزی به‌هه‌شت بۆ تو‌بی

*****

من هیچ ندانم که مرا آنکه سرشت
از اهل بهشت کرد یا دوزخ زشت
جامی و بتی و بریطی بر لب کشت
این هر سه مرا نقد و ترانسیه بهشت

گەردوون که به زانیاری بکردا کاری
چۆن وا پر ئه‌بوو له هیچ و پووچ و خواری
که‌ی راسته هه‌ژار و لێو به بارن زانا
بئ‌میشک و که‌ریش له زیره نال و باری!

*****

گر کار فلک به عدل سنجیده بدی
احوال فلک جمله پسندیده بدی
ور عدل بدی بکارها در گردون
کی خاطر اهل فضل رنجیده بدی

چاو جوان، نه ده‌می خه‌وه، ده هه‌ل‌بینه سه‌رئ
مه‌ی تیکه له کووپه، چهند قومیکم بده‌رئ
هاکا قوری خاکی من و تۆش هه‌ل‌شیلن
بکریینه‌وه کووپه مه‌ی له کن گۆزه‌که‌رئ

*****

زان کوزه می که نیست در وی ضرری
پر کن قدحی بخور بمن ده دگری
زان پیشتر ای صنم که در ره‌گذری
خاک من و تو کوزه‌کند کوزه‌گری

شووشه‌ی مه‌یه‌که‌ت بو چی رژاندم خواجه؟!
 وەك شووشه، نه‌شه‌و دلت شكاندم خواجه؟!
 مه‌یخۆره منم، كه‌چی یه‌كی تر ده‌گری!
 بمبووره، له‌په‌رده‌دا گه‌یاندم خواجه

*****

إبریق می مرا شکستی رَبی،
 بر من در عیش را ببستی رَبی،
 من می خورم و تو می‌کنی بدمستی؟
 حاکم به دهن مگر تو مستی رَبی؟

شیخی به ژنی خراپی گوت بی‌شهرمی
 بو‌هه‌رچی ده‌ست بو‌به‌ری، ساز و نه‌رمی
 پی‌گوت: "به‌ئی، من و‌ه‌کوو دیارم هه‌ر وام
 توش داخۆ و‌ه‌کوو نیشان ده‌ده‌ی، دل‌گه‌رمی؟!"

*****

شیخی به زنی فاحشه گفتا: مستی
 هر لحظه به دام دگری پابستی؛
 گفتا: شیخا، هر آن‌چه گویی هستم،
 آیا تو چنان که می‌نمایی هستی؟

خو لامهده دهی! بادهکه با بی مهیگیر
 بهرمال و جبهت گرهو له لا بی مهیگیر
 گوئی بگره له من: همرچی مه لا و شیخ گوتیان
 ده گوئی مهگره، لات و مکوو با بی مهیگیر

*****

آنان که ز پیش رفته‌اند ای ساقی،
 در خاکِ غرور خفته‌اند ای ساقی،
 رو باده خور و حقیقت از من بشنو:
 باد است هر آنچه گفته‌اند ای ساقی

دهنگبیز و کچنک و گوشه‌یه‌ک پمیدا که‌مین
 خوشی سهر و دل له ماچ و مهی داواکه‌مین
 نه هومیدی بهزه‌ی که‌س و نه ترسی دواروژ
 باخاکئ به باو ئاوئ به ئاگر دا که‌مین

*****

ماییم و می و مطرب و این کنج خراب
 جان و دل و جام و جامه پر درد شراب
 فارغ ز امید رحمت و بیم عذاب
 آزاد ز خاک و باد و از آتش و آب

بارانه دلۆپىكى پىژا دىرياو
خۇلىكه گىر و خولىه له بىردىم باوه
ئەم ھاتنى ناو ژيان و چوونەت، چۆنە؟
مىشۈولەيەك و تۈزى گىراو، گىراو

*****

يىك قىترە آب بود با دريا شد
يىك ذرە خاك با زمين يىكتا شد
آمد شدن تو اندرين عالم چيست
آمد مگسى پديد و ناپيدا شد

شادى له مەرايە، پىنجى خەم خۇمانىن
ھۆى زۆر و كەمى رەوا و سىتەم خۇمانىن
راستى و بەزەيى و بەرز و نزم بوون، ئىمەين
قاشۈولە شكاو و جامى جەم خۇمانىن

*****

مائىم كە اصل شادى و كان غمىم
سرمایه دادىم و نهاد سىتىم
پىستىم و بلندىم و كمالىم و كمىم
آئىنە زنگ خورده و جام جمىم

هەر پنجه گولنکی سوور له گولزاری بوو
 ئەو سووریه خوینی دلی دلداری بوو
 هەر پهلکه و نهوشهیهك له هەر دئ دهر دئ
 خالیکه له سەر پروومەتی نازاری بوو

*****

در هر دشتی که لالهزاری بودمست
 از سرخی خون شهرپاری بودمست
 هر شاخ بنفشه کز زمین میروید
 خالی است که بر رخ نگاری بودمست

ژیانت چیه؟! تا چووك و شلی، شاگردی
 و مستای که گهیشتی، پاشی پیری و مردی
 پوختایی و تار له من ببیسی باشه
 توژیکی له خۆل بهرز ببوی، با بردی

*****

یک چند به کودکی باستاد شدیم
 یک چند به استادی خود شاد شدیم
 پایان سخن شنو که ما را چه رسید
 از خاک در آمدیم و بر باد شدیم

تا کهنگی خه‌ریکی پینج و چواران مه‌یگیر؟
 دلخو‌شی بده به کوری یاران مه‌یگیر
 ژین کورته، ئه‌وه‌ی نایه‌نی خه‌م داب‌گرین
 بۆم تیکه به یادی چاو خوماران مه‌یگیر

*****

تا چند حدیث پنج و چار ای ساقی
 مشکل چه یکی چه صد هزار ای ساقی
 خاکیم همه چنگ بساز ای ساقی
 بادیم همه باده بیار ای ساقی

به‌هره‌ی چ وه ده‌ست‌که‌وت له بوونمان گه‌ردوون؟
 قازانجی چ دینه بری له‌وانه‌ی مردوون؟
 هیچ‌ک‌ه‌س نیه له‌م گیزه ده‌رم‌خا و بیژی
 بۆ بوون و ژیان و مان و بۆ مردن و چوون؟

*****

از آمدنم نبود گردون را سود
 وز رفتن من جاه و جلالش نفزود
 وز هیچ‌ک‌سی نیز دو گوشم نشنود
 کاین آمدن و رفتنم از بهر چه بود

ئەو كۆشكى ملەى دەكرد دەگەل عاسمانى
 شاهانى دەكەوتەو لە دەرك و بانى
 دىتم پەپووسىمانەىە لىنى دەخوئىنى:
 كوا بگرە و بەردە؟! بەزم و رەزمت كوانى؟!

*****

آن قصر كە با چرخ همیزد پهلۇ
 بر درگە آن شەان نەاندنى رو
 دیدیم كە بر كنگرەاش فاختەای
 بنشستە همى گفە كە كوكو كوكو

مردن چیه؟ كەس تىنەگەبى ناوئىستا
 تەورات و زەبوور، تا دەگەبە ناوئىستا
 زۆركەس لە ژيان دواو زانايانە
 بۆ باسى مەرگ، گىل و نەزان راوئىستا

*****

كس مشكل اسرار اجل را نگشاد
 كس يك قدم از دايره بيرون ننهاد
 من مى‌نگرم ز مبتدى تا استاد
 عجز است به دست هر كه از مادر زاد

مهیگیر دهمره، به خیری چاوی کالت
 دل تینوو، جهرگم رهشه، چهشنی خالت
 وا توبه بهسهر یهکا شکا وهک پرچت
 بوم تنیکه مهیهک له رهنگی کولمی ئالت

*****

برخیز و بده باده چ جای سخن است
 کامشب دهن تنگ تو روزی من است
 ما را چو رخ خویش می گلگون ده
 کاین توبه من چو زلف تو پر شکن است

ئهو رۆژه خودا سانی گیانی رانا
 دهیزانی به کردهوم خودایه و زانا
 ههر خویهتی دایناوه ههله و سهروپچیم
 سووتانی جهههندهمی لهبرچی دانا؟!

*****

ایزد چو گل وجود ما می آراست
 دانست ز فعل ما چه برخاود خواست
 بی حکمت وی نیست هر گناهی که مر است
 پس سوختن روز قیامت ز کجاست

۸۱

گیزی له خهیاڵات و گلهی بهختی رهشت
 رابویره ههتا به جارێ نهبراو ههشت
 دهس بگره به بهندی سهرو پهرچی جوانیک
 تا ههلهوهشینراوه ههموو بهندی لهشت

*****

زان پیش که نام تو ز عالم برود
 می خور، که چو می به دل رسد غم برود؛
 بگشای سر زلف بُتی بند ز بند،
 زان پیش که بندبندت از هم برود!

۸۲

گۆزێك له دهسم شكابوو، ئهو گریابۆم
 خهم دات نهگرئ، منیش یهكێکی وهك تۆم
 زۆر جار منیش وهكوو تۆ گۆزهم دهشكاند
 تۆش رۆژی دهبی به گۆزه، دهشکیی وهك خۆم

*****

بر سنگ زدم دوش سبوی کاشی
 سرمست بدم که کردم این عیاشی
 با من به زبان حال میگفت سبو
 من چون تو بدم تو نیز چون من باشی

مهیگیر و مره مهی ئال بده با بینو شم
 شهنش دانگی به هشت به شوو شهیک دفروشم
 فسر موته: "له پاش مهرگ، بهر مو کوئ دهمبهن؟"
 سه خوش که دهرؤم کیوه بچم دلخوشم

*****

مائیم خریدار می کهنه و نو
 و آنگاه فروشنده عالم بد و جو
 گفتی که پس از مرگ کجا خواهی رفت
 می پیش من آور هر کجا خواهی برو

ئو روزه که مردوم و له دنیا نابم
 ئو کاته که لهش توز و گلی بهربابم
 خاکم بکهنه گوزله بو میخانه
 تا مل پری مهی بکن، لهوانهم رابم

*****

درپای اجل چو من سرافکنده شوم
 و از بیخ امید عمر برکنده شوم
 زنهار گلم بجز صراحی مکنید
 شاید که باده پر شود زنده شوم

بۆ گۆزه كپرین دهچوومه لای گۆزه كمریك
 سهء گۆزه به من پیکهنی، ههر یهك له بهریك
 ئیمه ی وهكوو خۆت ئه به ی سبهینی خۆشت
 وەك ئیمه ده بی به گۆزه، لای بیخه بهریك

*****

در کارگه کوزمگری رفتم دوش
 دیدم دو هزار کوزه گویا و خموش
 ناگاه یکی کوزه برآورد خروش
 کو کوزمگر و کوزمخر و کوزه فروش

گیراوه قورم، خرامه قالب، خشتم
 بادراوی یهکنی ترم که خام، گشتم
 چاتر لهوه بم که هم، له دهستم نایه
 خوا رۆژی بهری بهو کله چاوی رستم

*****

تا خاک مرا بقالب آمیخته‌اند
 بس فتنه کهزین خاک برانگیخته‌اند
 من بهتر از این نمیتوانم بودن
 کز بوته مرا چنین برون ریخته‌اند

دهسکاری خودایه، خۆم و ئاکاریشم
 بۆ هه‌رچی ده‌چم، له‌ ده‌ستی ئهو دا ریشم
 هیچ کاری به‌ ده‌س خۆم نیه‌، هه‌رچی ده‌یکم
 ئهو پێمی ده‌کا، هه‌یشه‌ گونا به‌اریشم!

*****

یارب تو گلم سرشته‌ای من چکنم
 وین پشم و قصب تو رشته‌ای من چکنم
 هر نیک و بدی که از من آید به وجود
 تو بر سر من نوشته‌ای من چکنم

هۆ مامی هه‌ورگه‌ر، به‌سه هه‌لکه‌ی دامان
 ئهو خه‌لکه به‌ تو پنده‌که‌نن، تیت رامان
 هه‌ر لاشی هه‌زاره و سه‌ری شا و خونه‌کاره
 سووری ده‌ده‌ی و ده‌یکه‌یه ده‌فر و ئامان

*****

در کارگه کوزمگری کردم رای
 در پایه چرخ دیدم استاد بیای
 میکرد دلیر کوزه را دسته و سر
 از کله پادشاه و از دست گدای

خودا داوی ئه‌ناوه، داوی ئه‌و بانادهم
 ده‌عبایه‌کی گرت و ناوی لئ نا ئادهم
 راوی ئه‌وه، داوی ئه‌وه، دانه‌ش هی ئه‌و
 ده‌مخاته ته‌له‌وه، گهرمکیه خوشم لادهم!

*****

صیاد ازل که دانه در دام نهاد
 صیدی بگرفت و آدمش نام نهاد
 هر نیک و بدی که میرود در عالم
 او میکند و بهانه بر عالم نهاد

زۆر کۆلکه مه‌لا و شیخ هه‌یه ری ده‌گرن لیم
 لایان هه‌له‌یه له ژینی خوشم بدویم
 خزمینه، نه‌زانین چ به‌لاییکی زله
 هاتوومه جیهان، ده‌بی نه‌زانم من کیم!

*****

دشمن به غلط گفت که من فلسفیم
 ایزد داند که آنچه او گفت نیم
 لیکن چو در این غم آشیان آمده‌ام
 آخر کم از آنکه من بدانم که کیم

سهرکونه کهمران دهلین که مهستی بادهم
من گوچکه به وان تهوس و توانجان نادهم
سهرخوشم و مهیخانهپرستم بوچی؟
هر بویه که خو له خویرهستی لادهم

*****

گویند مرا که می پرستم، هستم
گویند مرا فاسق و مستم، هستم
در ظاهر من نگاه بسیار مکن
کاندر باطن چنان که هستم، هستم

جارجاره پهنا به مهی دهبهم، ناچارم
خه مبارم و پیّم ئهلین که تاوانبارم
خوزی وهکوو مهی، درو و دزیش مهستی نه کرد
مهردیکم ئهویست که بیگوتا وشیارم

*****

افتاده مرا با می و مستی کاری
خلقم بچه میکند ملامت باری
ای کاش که هر حرام مستی دادی
تا من به جهان ندیدمی هشیاری

ئاخ خۆزگە لە مردنا بە مەى شۆراوم
 ژۆر سىبەرى مەيخانەيەکا نۆژراوم
 كۆ رۆژى قىامەتئى منى دۆتەوه بىر
 هەيچ بۆم نەگەريئ! لە چۆمى مەى خنكاوم

*****

چون درگەرم بە بادە شوييد مرا
 تەلقين ز شراب ناب گوييد مرا
 خواهيد بە رۆز حشر يابيد مرا
 از خاك در مێكەه جوييد مرا

مەى كووپەيەك و گوشت و مەزە و نانئى گەنم
 جوانئى بە تەنئى لە چيمەنئى بۆتە كنم
 ماچئى دەمئى مەى نۆشئى لە سەر خۆشئى دا
 وە بزانه كە مەزن و ميري ئەو ناوه منم

*****

گر دست دهد ز مغز گندم نانئى
 وز مى دو منى ز گوسفندئى رانئى
 با لاله رخى و گوشه بستانئى
 عيشئى بود آن نە حد هر سلطانئى

مه‌یگیر، و مره لام، چ دهر به‌سی به‌دناویم
 پاراوکه دلم، سیس و کزی بی‌ئاویم
 مهر وانه که پیرم، دهمی سرخوشم که‌ی
 پی‌م وایه شل و شه‌نگه نه‌مامی لاویم

*****

ساقی غم من بلند آوازه شدست
 سرمستی من برون ز اندازه شدست
 با موی سپید سرخوشم کز می‌تو
 پیرانه سرم بهار دل تازه شدست

*****

نهم جاره په‌لاسی شهرم و دین پاره ده‌کهم
 نهم دهردی هه‌ژاریهم به‌مه‌ی چاره ده‌کهم
 سی به‌رده ده‌نیمه مستی بیری پیرم
 کیژی ره‌زی پروو سووری تری ماره ده‌کهم

*****

امشب می جام یک‌منی خواهم کرد،
 خود را به دو جام می غنی خواهم کرد؛
 اول سه طلاق عقل و دین خواهم داد،
 پس دختر رز را به زنی خواهم کرد

مه‌یگیر وهره بهرمال و جبه‌ی دهروشم
 پریشم له گریو ده‌نیم و شه‌ی دهروشم
 ته‌زیجی ده‌سم که داوی فیلبازانه
 ههرک‌هس ده‌یه‌وی، به چوری مه‌ی دهروشم

*****

ما افسر خان و تاج کی بفروشم
 دستار و قصب به بانگ نی بفروشم
 تسبیح که پیک لشکر تزویر است
 ناگاه بیک پیاله می فروشم

داخم، گه‌لی یار و خوشه‌ویستان مردوون
 له‌ش خاکی نیوان کومه‌لی دار و پهردوون
 چه‌شتمان له مه‌یه‌ک هه‌موو له ناو کوری ژیان
 پیش ئیمه، به دوو سی پشوو مه‌ستی کردوون

*****

یاران موافق همه از دست شدند
 در پای اجل یکان یکان پست شدند
 خوردیم ز یک شراب در مجلس عمر
 دوری دو سه پیشتر ز ما مست شدند

با هستم و چاومهست و مهییکی جوور کهم
 بهس زهردی خهمان بم و بهمهی پروو سوور کهم
 لاویچی به پرووی هوشی بزوزم دادهم
 با تاوی له خه وراچی، له خومی دوور کهم

*****

برخیزم و عزم باده ناب کنم
 رنگ رخ خود به رنگ عناب کنم
 این عقل فضول پیشه را مشتی می
 بر روی زخم چنانکه در خواب کنم

نہستیره ههمووی نهگهر درشت و وردن
 ئاوان و دهرۆن و دینهوه و لێك گردن
 له برانهوه نایه هات و چۆی چوون و بوون
 تا خوا ههیه، ههر دهمینی زان و مردن

*****

آنها که فلك ریزه دهر آرایند
 آیند و روند و باز با دهر آیند
 در دامن آسمان و در جیب زمین
 خلقیست که تا خدا نمیرد زایند

۱.۱

پڻڪ نايه ههتا سر له جيهانا گير بوون
 زور شيتيه بي باده بڙيم، سيس و زهيوون
 دهنس بهرده له ڪون و تازه و ترس و هوميد
 دنيا -كه نهمام- تازهيه يان ڪونه، به توون

*****

چون نيست مقام ما در اين دهر مقيم
 پس بي مي و معشوق خطايبست عظيم
 تا كي ز قديم و محدث اميدم و بيم
 چون من رفتم جهان چه محدث چه قديم

۱.۲

زوري وهكوو مهی قهزا و قهدهر چاند و دروون
 بيهوده جداگرم خهمي بوون و نهيوون؟!
 پيالنيكي پرم له باده بو تيکه ومخوم
 ههرچي دهيوو بي و بي، ههموو هاتن و بوون

*****

دهقان قضا بسی چو ما کشت و درود
 غم خوردن بيهوده نميدارد سود
 پرکن قدح مي به کفم درنه زود
 تا باز خورم که بودنيها همه بود

۱۰۳

داخم ئه‌وی دیر هات و ئه‌وی کهو ناران
هاوبلوه‌شی مهرگن و له دنیا تاران
کهس نایه‌ته‌وه به‌ره‌و ژیان، لئی پرسم:
له کوی‌یه بنه و باری هه‌واری یاران؟

*****

افسوس که سرمایه ز کف بیرون شد
در پای اجل بسی جگرها خون شد
کس نامد از آن جهان که پرسم از وی
کاحوال مسافران عالم چون شد

۱۰۴

پیاوانی به ژیری و هونه‌ران دلخوشن
تامه‌زو به ماست و دوشن و نیردوشن
وا باشه نه‌گه‌ر ده‌کرئ نه‌زان و گیل بن
کهس گیزه‌ر و تووریش به هونه‌ر نافروشن

*****

آنان که به کار عقل در میکوشند
هیئات که جمله گاو نر میدوشند
آن به که لباس ابلهی در پوشند
کامروز به عقل تره می نفروشد

۱۰۵

مانگی ږمه‌زان نږیکه، پیمان نیژن
 "مهی هرچی هیه، پرژن و مه‌چیژن"
 من هینده نه‌خوموه له کلکه‌ی شابان
 مه‌ست و که‌له‌لا، بوی ده‌که‌وم تا جیژن

*****

گویند که ماه رمضان گشت پدید
 من بعد به گرد باده نتوان گردید
 در آخر شعبان بخورم چندان می
 کاندر رمضان مست بیفتم تا عید

۱۰۶

زور کهس هیه هر دموژن و ناییژن
 نه‌و نیمه به گیژ دمرانن و خویان گیژن
 گویا نه‌وی کووپه مه‌ی نه‌کا، دینی نیه
 بو نه‌و که‌سی کووله‌که‌ی ده‌کا، چی نیژن؟!

*****

حیی که بقدرت سر و رومی‌سازد
 همواره هم او کار عدو می‌سازد
 گویند قرا به گر مسلمان نبود
 او را تو چه گویی که کدو می‌سازد

۱۰۷

پرسی له مراوی ماسیهك لابرژاو
کوا تازه بلښی به جوگه دا بښتهوه ئاو؟!
پښی گوت به مه چی؟! که نیمه مردین دنیا
دهریا بی، تراویلهکه بی، یان همور و ساو

*****

با بط می گفت ماهی در تب و تاب
باشد که بجوی رفته بازآید آب
بط بگفت که چون من و تو گشتیم کباب
دنیا پس مرگ ما چ دریا چ سراب

۱۰۸

خۆزگه به کسێ نیشان و ناویکی نهبوو
له شوین پر و پوچ خهیاڵی خاویکی نهبوو
نهك وهك من و تو كونده به بو ئاسایی
چاوی له قهلايهك بوو كه لاویکی نهبوو

*****

خرم دل آن کسی که معروف نشد
در فوطه و در اطلس و در صوف نشد
سیمرغ وش از سر دو عالم برخاست
در کنج خراب همچو من بوف نشد

گه نجت دهوئ؟ رهنجی دهوئ، وا هات، وا چوو
 کئی گول دهچنی درکی له دهستی را چوو
 تا شانه نهبوو لهت لهت و جهرگی پاره
 کهی دهستی به کاکولی جوانیک دا چوو

*****

در دهر کسی به گلزاری نرسید
 تا بر دلش از زمانه خاری نرسید
 در شانه نگر که تا بصد دنده نشد
 دستش به سر زلف نگاری نرسید

دهرویشیه که مان کیسه یه کی بی بن بوو
 مهیگیری جوان، ریبهر و پیری من بوو
 پیمن وایه له مهیخانه دهبی وهی بینم
 نهوژینی له سووچی فیترگه دا لیم ون بوو

*****

ما خرقة زهد بر سر خم کردیم
 وز خاک خرابات تیمم کردیم
 باشد که درون میکده دریابیم
 آن عمر که در مدرسه ها گم کردیم

کاتی له زهوی وهنهو شه سهر دهر دینئ
 سروه ده می خونچه ماچ بکا و رایژینئ
 چهند خوشه له گهل خونچه ده می رایبویری
 تو توبه شکین و نهو دلت نه شکینئ

*****

هر که که بنفشه جامه در رنگ زند،
 در دامن گل باد صبا چنگ زند،
 هشیار کسی بُود که، با سیمبری
 می نوشد و جام باده بر سنگ زند

بوم بان که نه مهیگیر که با مهی بینئ
 پیری چلهکیش بادهیه خوی بنوینئ
 سهرخوشی بنالینئ له نیوهی شهو دا
 سهد نویژی ریابازی مر و موچ دینئ

*****

یک جرعه می ز ملک کاوس به است
 از تخت قباد و ملکت طوس به است
 هر ناله که رندی به سحرگاه زند
 از طاعت زاهدان سالوس به است

هەر خۆلئى كه ديت چ زۆر، چ تۆز كالى بوو
 كئيل گهردن و كولمه سوور و چاوكالى بوو
 شهرمى بكه تۆزى دمه كئينى بهرگت
 ئەو تۆزه گلى روومهتى لئوئالى بوو

*****

هر ذره كه بر روى زمينى بوده است،
 خورشيد رُخى، زُهرمَجَبينى بوده است،
 گُرد از رخ آستين به آزُرم فشان،
 كان هم رخ خوب نازنينى بوده است

تا ههله ههيه، دلخوش به، ژيان راده برئ
 لهم خانوه رهمشهى له شه، گيان دهرده كرئ
 ئەم كاسه سهرا نهى كه ده بينى سوژى
 ژير قاچ و قولى كاسه كه ران راده خرئ

*****

خوش باش كه عالم گذران خواهد بود
 جان در پى تن نعره زنان خواهد بود
 اين كاسه سرها كه تو بينى فردا
 زير لگد كوزه گران خواهد بود

بو ژانی دلان، هر مهيه درماني بي
 زانا ئهويه تامي له مهی زانی بي
 ئهه كونه پيروی لئوي له مهی پي دهرن
 بهرمالي هزار سوفي بهقورباني بي

*****

يك جرعه مي مملكت جهان مي ارزد
 خشت سر خم هزار جان مي ارزد
 آن كهنه كه لب زمي بدو پاك كنند
 حقا هزار طيلسان مي ارزد

تاي ماشهري ژين به بي وچان ههلهكري
 زانا ئهوه دلخوش دهري، بي خهه دهرئ
 مهگير، خهه چيته بو سبهيني قيامهت!
 بوم تيكه ههتا دهرفته، شهو رادهبرئ

*****

اين قافله عمر عجب ميگذرد
 درياب دمي كه با طرب ميگذرد
 ساقی غم فردای حريفان چه خوري
 پيش آر پياله را كه شب ميگذرد

وہبزانہ جیہان بہ ئارمزووی تو دہگہری
 ئہم چہرخ و خولہی ہہمووی بہ فووی تو دہگہری
 وہبزانہ کہ سہد سالی ژیای، پاشان چی؟!
 مہرگیکہ لہ سہر ریگہ، لہ دووی تو دہگہری

*****

دنیا بہ مراد راندہ گیر، آخر چہ؟
 وین نامہ عمر خواندہ گیر، آخر چہ؟
 گیرم کہ بہ کام دل بماندی صد سال،
 صد سال دگر بماندہ گیر، آخر چہ؟

دنیا وەکوو خۆیەتی و مرۆ نامینئ
 تۆ تۆزی، ئەویش ھەر وەکوو سۆزی و دوینئ
 ئیمەش کہ نەھاتبووین وەکوو خۆی و ابوو
 لێشی دەر ئەچین، کەمایەسە ناھینئ

*****

ای بس کہ نباشیم و جہان خواہد بود
 نی نام زما و نی نشان خواہد بود
 زین پیش نبودیم و نبد هیچ خلل
 زین پس چو نباشیم ھمان خواہد بود

خەم بۆ چی لە سەر بوون و نەبوون دادەگری؟!
 دواړۆژ چیه، کە ی دی، چته وا بۆی دەگری؟!
 مە ی فرکه، مەترسی به قەرز، نازانی
 نیوانی هەناسەیهك دەژی، یان دەمری

*****

تاکی غم آن خورم که دارم یا نه
 وین عمر به خوشدلی گذارم یا نه
 پرکن قدح باده که معلوم نیست
 کاین دم که فرو برم برآرم یا نه

ناچاری ئەشی باری مەرگ هەلبەری
 ناشی هەموو دەم لە ترسی مردن بمری
 خوین و ڕەگ و پێستێک و دوو سی ئێسقانیك
 وەبزانە نەبوون، بۆ چیه خەم دادەگری؟!

*****

چون مردن تو مردن یکبارگی است
 یک بار بمیر این چه بیچارگی است
 خونی و بخاستی و مشتی رگ و پوست
 انگار نبود این چه غمخوارگی است

گهر دوون و مكوو ديو بهراوه ژوون ئاكارى
 هاوالى نهزانه، دژى زانيارى
 مهينگير، وهره هوشم بهره بهلكوو جار يك
 لىي تتيك چى، به لاي ئيمه بچهرخى بارى

*****

چون نيست در اين زمانه سودى در خرد
 جز بيخرد از زمانه سودى نخورد
 پيش آر زان مى كه خرد را ببرد
 تا بود كه زمانه سودى به ما به نگرَد

هوشم كه ههبي، خهففت دلم دهر دىنى
 سهرخوش كه دهيم، هوش له سهرم نامىنى
 كاتى كه نه زور مهست و نه زور وشيارم
 گيانم به فيداي ئهو دهمه، دنيا دىنى

*****

تا هشارم طرب زدن پنهان است
 چون مست شدم در خردم نقصانست
 حاليست ميان مستى و هوشيارى
 من بنده آنم كه زندگاني آنست

مه‌ی تیکه، ومخو، دمر فهرته، هاکا مردی
 لهم ژیر گله، بی‌ه‌موال و بی‌هاودمردی
 وا پنتی ئه‌لیم شتیک له لای کس مه‌یلئ
 نابینه‌وه گول، په‌لکه گولئ با بردی

*****

می خور که به زیر گِل بسی خواهی خفت،
 بی مونس و بی رفیق و بی همدم و جفت؛
 زنه‌ار به کس مگو تو این راز نهفت:
 هر لاله که پژمرد، نخواهد بشکفت

گەردوون وەمکوو مندالە، لەبەر بێکاری
 خستینیه‌ دەری، وەك مت و موور بۆ یاری
 تاوێکی له بەردەستی ئه‌وا دێین و دەچین
 دەخرێنیه‌وه سندوقی نه‌مان، یه‌كجاری

*****

ما لَعَبَتِگَانِیم و فَلَک لَعَبَت‌باز،
 از روی حقیقتی نه از روی مجاز؛
 یک‌چند درین بساط بازی کردیم،
 رفتیم به صندوقِ عدم یک‌یک باز!

هەر کەس کە دەسی بە تیکەنانی برەسی
 لا کۆخی هەبێ، شەوانە تێی دا و محەسی
 چەند خۆشە ژيانی وا، چ نازادە بە دل
 بو خۆی بێ، نە ئاغا بێ، نە بەر دەستی کەسی

*****

یک نان بە دو روز اگر بود حاصل مرد
 از کوزه شکسته‌ای دمی آبی سرد
 مامور کم از خودی چرا باید بود
 یا خدمت چون خودی چرا باید کرد

روزی و تەمەنت پتر بکە، ناتوانی
 بۆ زۆر و کەمیش، پەروش و سەگەردانی
 زۆر دەستە و سانیت و بزۆزیشی بە دەم
 ئاواتی دلت لە میو بکە، نازانی

*****

چون روزی و عمر بیش و کم نتوان کرد
 دل را به کم و بیش دژم نتوان کرد
 کار من و تو چنانکه رای من و تست
 از موم بدست خویش هم نتوان کرد

۱۲۷

بروات که به دنیا به دهی، له ته کما به دهی
بروانه له گورسان و رامینه که می
میرووله که کیشوهی دهکن لیر و لهوی
هریهک له دهی دایه گلی خونچه دهی

*****

ای دیده اگر کور نئی گور ببین
وین عالم پر فتنه و پر شور ببین
شاهان و سران و سروران زیر گلند
روهای چو مه در دهن مور ببین

۱۲۸

مهیگیر، مهیه بهر باری خمان، مهی با بی
چا نابی جیهان به نیمه، با دل چا بی
چت دیته بهری له ری ژیان، گوی مدهری
هرگیز و مکو و ناواتی دلی کهس نابی

*****

ساقی قدحی است که کار عالم نفسی است
گر شادی از او یکنفس ان نیز بسی است
خوش باش به هرچه پیشت آید که جهان
هرگز نشود چنانکه دلخواه کسی است

چو وکڻک له کهلاوهمیهک له بهر لابیئ
 دهیکوئی به دندوکی سهری پاشایئ
 پیم وا بوو دهلی: "بمگره گهر دمتوانی
 بهو کهلهیه سویند نهخوم، له دهستت نایی"

*****

مرغی دیدم نشستته بر باره طوس
 در پیش نهاده کله کیکاووس
 با کله همی گفت که افسوس افسوس
 کو بانگ جرسها و کجا ناله کوس

نهم خه لکه له کارگای خودا دپته دهرئ
 همر کاری نهویشه، سیس دهبی و ههله دهرئ
 نهی خوايه! نهگهر باش بوو، له پای چی نهتهیشت؟!
 گهر پوچ و چرووکه، کئییه کردوویه بهرئ!؟

*****

دارنده چو ترکیب طبایع آراست
 از بهر چه او فکندش اندر کم و کاست
 گر نیک آمد شکستن از بهر چه بود
 ورنیک نیامد این صور عیب کراست

مه‌یخوره‌موه‌کان، ده وهرن و سازدهین کۆرئ
 مه‌یگیر، وهره با ده‌فری شه‌راب هه‌لچۆرئ
 ده‌یزانی خودا، رۆژی به‌رئ، مه‌یخۆرین
 تیکی مه‌ده، زانستی خودا ناگۆرئ

*****

من می خورم و هر که چو من اهل بود
 می خوردن من به نزد او سهل بود
 می خوردن من حق ز ازل می دانست
 گر می نخورم علم خدا جهل بود

چاوم که به گریانم‌وه بوو، یار تاوئ
 ده‌یروانی له ئەشکی من به گوشه‌ی چاوئ
 به‌م چاکه‌یه له نیازی گه‌یشتم که ده‌لئ:
 "تو چاکه بکه و ببیه ده ئاوی هاوئ"

*****

معشوقه که عمرش چو غم باد دراز
 امروز به تو تلافی کرد آغاز
 بر چشم من انداخت دمی چشم و برفت
 یعنی که نکوئی کن و در آب انداز

۱۳۳

بوولئله که هات، مہر سہ کهنگی سالہ
 مہی فر بکہ، لہ خورینی بہ تاس، بہ پیالہ
 شیخ وازی لہ هہنگوین و گہزویہ و من مہی
 مہی تالہ، دہبی حق بی، دہلین حق تالہ

*****

وقتی کہ طلوع صبح ارزق باشد
 باید بگفت می مروق باشد
 گویند در افواہ کہ حق تلخ بود
 باید بہ همه حال کہ می حق باشد

۱۳۴

گویا لہ بہہشت مشہی فشہ و خوراکہ
 هوری و کور و هہنگوین و شہرابی پاکہ
 بوم تیکہ بہ یادی کونہقمرزان، مہگیر
 نهم دہنگی دہولہ تالہ دور بی چاکہ

*****

گویند کسان بہشت با حور خوش است
 من میگویم کہ آب انگور خوش است
 این نقد بگیر و دست از آن نسیہ بدار
 کاواز دہل شنیدن از دور خوش است

۱۳۵

به‌خشین، له گونا و هه‌له چا‌پو‌شین
تو چون هه‌ره‌شه‌ت به ناگری پرتینه؟!
بمبه‌خشی به نو‌یزانه‌وه، که‌سمان له که‌سه
به گونا‌هه‌وه بمبه‌خشه، ده‌لیم به‌خشینه

*****

یارب تو کریمی و کریمی کرم است
عاصی ز چه رو برون ز باغ ارم است
با طاعتم ار ببخشی آن نیست کرم
با معصیتم اگر ببخشی کرم‌ست

۱۳۶

مه‌خ‌ز که نه‌ین، کاول نه‌ین مه‌خانه
خو‌ینی ده‌ه‌زار توبه له گه‌ردن‌مانه
به‌خشین چده‌کا، نه‌گه‌ر گونا‌ه‌باری نه‌بی؟!
له گونا‌هه‌وه به‌خشین و به‌زه‌ی خوا جوانه

*****

آبادی می‌خانه ز می‌خوردن ماست
خون دوه‌زار توبه بر گردن ماست
گر من نکم گناه رحمت چه کند
آرایش رحمت از گنه گردن ماست

هەر رڤڤه برېښ، گشتي هډله و لارښه
 وا دښمه پښات، باري گوناډم پښه
 بمېښته به هډشت ئه گډر به نوښ و روژوو
 سهودايه، ئيتړ به خششه کهت له کويږه؟!

*****

من بنده عاصيم رضای تو کجاست
 تريک دلم و ضيای تو کجاست
 ما را تو بهشت اگر به طاعت بخشي
 اين مزد بود، لطف و عطای تو کجاست

ر ابرد ته منم هه موو به نافرمانی
 نهینووکي دلم له چهوتی ژمنگی هانی
 هښتا به هو مږدی به زه ښیم، چون هرگز
 پښم وانه بوو دوانی، هر به تاکم زانی

*****

گر گوهر اطاعتت نسفتم هرگز
 گر گنه از چهره نرفتم هرگز
 با این همه نومید نیم از کرم
 زان رو که یکی را دو نگفتم هرگز

مه‌ی تٲٲكه، هه‌رايه! ٲٲم ده‌لٲن بٲ‌دٲنه
چوٲ ره‌نگٲ به‌رم؟ ٲه‌روم له‌هه‌شدا شٲنه
به‌رماله‌گوناه‌ٲوشه‌كه‌شم وا شر بوو
هه‌ل‌ناگرئ ته‌قه‌ل، به‌بارئ بٲكه‌مٲن ٲٲنه

*****

درمٲكه‌ده‌جز به‌مٲ وضو نتوان كرد
وان نام له‌زشت شد نكو نتوان كرد
خوش باش كه‌اٲن ٲرده‌مستورى ما
بدرٲده‌چنان شد كه‌رفو نتوان كرد

دٲٲا به‌ده‌سٲ ده‌سته‌كه‌ر و گائٲكه
هه‌ر جاشه‌كه‌ره، وه‌زٲر و ٲاشائٲكه
دٲندار به‌كه‌سٲ ده‌لٲن نه‌زان و گٲژه
هه‌ركه‌س كه‌ده‌لٲن كا‌فه‌ره، زانائٲكه

*****

با اٲن دو سه‌نان كه‌چٲٲن ٲندارن
از جه‌ل كه‌دانائٲ جه‌ان اٲشانند
خر باش كه‌از خرى اٲشان بمٲل
هر كو نه‌خر است كا‌فرش مٲدانند

ئەى خوايه، له كارت سەرى زانا گىژە
شیرنايى دەنييه دەم، دەلئى مەيچىژە
خۆت جوانى دروست دەكهى، دەلئى مەيبينه
پيالئىكى پراوه، لارى كه و مەيپىژە

*****

يارب تو جمال آن مه مهر انگيز
آراسته سنبل عنبر بيز
پس حكم همى كنى كه در وى منگر
اين حكم چنان بود كه كجدار و مريز

كئ پوژى بەرى قورى منى شىلاوه؟
كۆلكە و مەرەزم بە كام تەشى ريسراوه؟
كارم كه يەكى نەگرت و لىم ئالوزا
سووچم چيه؟! لای خۆتەوه هەلپچراوه

*****

يارب تو گلم سرشته‌ای من چ كنم؟
وين پشم و قصب تو رشته‌ای من چ كنم؟
هر نيك و بدى كه از من آيد به وجود
تو بر سر من نوشته‌ای من چ كنم؟

۱۴۳

نهی ته‌کیه‌نشین، شیخی به‌سوره و توره
پیت وا نه‌بی همر مه‌ستی‌یه، کارم زوره
من خوینی‌تری دهمژم و تو خوینی هم‌ژار
جواب دهره‌وه: کی‌یه پتر خوین‌خوره؟!

*****

ای مفتی شهر ز تو پر کار‌تریم
با این همه مستی ز تو هُشیار‌تریم
تو خون کسان‌خوری و ما خون‌رزان
انصاف بده کدام خون‌خوار‌تریم؟

۱۴۴

خو دووره کتیب بگره، گهمه‌ی من‌داله
ژیر بیری له سهر شهراب و لیوی ناله
هوش‌ت بی‌هتا خوینی نه‌رژتووی گهر‌دوون
تو خوینی کچی ره‌زان بریژه پیاله

*****

از درس علوم جمله بگریزی به
واندر سر‌زلف دلبران آویزی به
زان پیش‌که روزگار خونت ریزد
تو خون‌قرا‌به در قدح ریزی به

لهم هاتنه بيهودهيه بيرم شاشه
 سهبرارى خهمان بير و خهمى ئهو لاشه
 مهىگير، ومهه قول ههلكه گلينهت بينه
 خهم چلكى دله، به مهى بشورين باشه

*****

چون آمدنم به خود نبود روز نخست
 وين رفتن بى مراد عزميست درست
 برخيز و ميان بيندای ساقى چست
 كاندوه جهان بمى فرو خواهم شست

بى دلبر و مهى، تهمهن بهسه رچوون هيچه
 بى رهنكى مهى و دهنكى بلوور، بوون هيچه
 نازاد و به دلخوشى بژى چند رورژيك
 رابويره له هيچ بير مهكه، گهر دوون هيچه

*****

دوران جهان بى مى و ساقى هيچ است
 بى زمزمه نای عراقى هيچ است
 هر چند در احوال جهان مينگرم
 حاصل همه عشرت است و باقى هيچ است

هەر سهوزه كه تازه له دهم ئاوئ پرواوه
وهك تازه خهتئ، له لئوى لاوئ پرواوه
ههنگاوئ لهسهه شينكه به پاريز دانئ
ئهو شينكه له خاكى مهستهچاوئ پرواوه

*****

هر سبزه كه بركنار جوئى رسته است
گويى ز لب فرشته خويى رسته است
پا بر سر هر سبزه بخوارى ننهي
كان سبزه ز خاك لاله رويى رسته است

ئههه گۆزه كه جئ ئاوى كرئكارئكه
چاو و دئى چهند وهزير و خونكارئكه
ههر پيالله مهيهك به دهستى سهه خوشئكه
كهلهى سهه و مئشكى ژير و وشيارئكه

*****

اين كوزه كه آبخواره مزدورىست
از ديدة شاهيست و دل دستورىست
هر كاسه مى كه بر كف مخمورىست
از عارض مستى و لب مستورىست

نهم بادهیه، گیانه چۆته لاشهی پیاله
 وەك من به پرواله جوان و ژینی تاله
 نهم شووشه مهیهی که تو دهلیی پی دهکهنی
 فرمیسکی ههژارانه، له خوین دار ماله

*****

می لعل مذا بست و صراحی کان است
 جسم است پیاله و ش رابش جان است
 آن جام بلورین که ز می خندان است
 اشکی است که خون دل درو پنهان است

هەر خاکی ههیه، خۆلی لهشی یارانه
 هەر چاو و دلی دلبهر و دلدارانه
 وەك ئاو، که هه‌مور خۆل و گلێش هه‌لبگرێ
 تا رۆژی حەشر، ته‌وژمی خوین بارانه

*****

گردون ز زمین هیچ گلی برنارد
 کش نشکند و هم به زمین نسپارد
 گر ابر چو آب خاک را بردارد
 تا حشر ازو خون عزیزان بارد

خاکي که له ژير پي و پلي شوانانه
 سنگ و مهمك و كولم و دهمي جوانانه
 هر خشتي له لاقوژبنی دیواریکه
 یان شانی وهزیره، یان سهری سولتانه

*****

خاکي که بزیر پای هر نادانی است
 کتف صنمی و چهره‌ی جانانی است
 هر خشت که بر کنگره ایوانی است
 انگشت وزیر یا سر سلطانی است

گەردوونی چهوئل، هر به چهپی سووراه
 هر بویه نهوی راسته، تیا داماه
 پروانه له هاوالهتی شووشه و پیاله
 خوین کهوته نیوان و لیو به لیو چهسپاه

*****

این چرخ چو طاسیست نگون افتاده
 در وی همه زیرکان زبون افتاده
 در دوستی شیشه و ساغر نگرید
 لب بر لب و در میانه خون افتاده

زیر گهرچی نه سهرمه یانی پیاوی ژیره
 بی دراو و هزار که سهر زهوی یه خسیره
 دمس تنگی یه واء، و نه وشه ملخوار و کزه
 گول پی دهکهنی، له باخلی دا لیره

*****

سیم ارچه نه مایه خردمند است
 بی سیمان را باغ جهان زندان است
 از دست تهی بنفشه سر بر زانوست
 در کیسه زر دهان گل خندان است

چاوم له لکی هومیده، بون دانایه
 ئهی خوزگه که داش ده هات، بهری هه بوایه
 زیندانه ژیانم، دهره تان نابینم
 ئالوز و گری پووچکویه ئهو هه ودایه

*****

بر شاخ امید اگر بری یافتمی
 هم رشته خویش را سری یافتمی
 تا چندز تنگنای زندان وجود
 ای کاش سوی عدم دری یافتمی

نهم بوون و ژيانهي هميه، چۆن پرووی داوه؟
 نهنجامي چيه و بو چيه، چي به دواوه؟
 هيچ کس نهبووه و نيشه بهراست بيزاني
 ههرکس به خيال، شتيکي بو ههلاوه

*****

اين بحر وجود آمده بيرون ز نهفت
 کس نيست که اين گوهر تحقيق نسفت
 هرکس سخني از سر سودا گفتند
 ز آنروي که هست کس نميداند گفت

لهم جه غزه که شويني هات و چۆي هموانه
 بيژير و سهره و دور له پووان و سووانه
 كي زاني له كويوه هاتوه و كيوه دهچي؟!
 هوزان و نهزان وهك يهكه، سهرگردانه

*****

دوري که دراو آمدن و رفتن ماست
 آنرا نه بدايهت نه نهايت پيدااست
 کس مي زند در اين معني راست
 کاین آمدن از کجا و رفتن بکجاست

گول یاخه دهکاتهوه بهرانبهر به شنه
بولبول دلی خوښه، کهوته ئاواز وقنه
تا توش و گولیش، نه‌بونه تۆزی بهر با
مه‌ی بینه، له گولزاری بخه‌ین بار و بنه

*****

بنگر ز صبا دامن گل چاک شدست
بلبل ز جمال گل طربناک شدست
در سایه گل نشین که بسیار این گل
در خاک فرو ریزد و بر خاک شدست

نازداره، به‌هاره، سه‌وزه‌یه، دهم‌ناوه
کوا ده‌فر و پیاله‌ی مه‌ی؟ دلم ته‌نگاوه
گه‌ردوون گه‌لی وەک تو و منی سه‌د جار سه‌د جار
به پیاله دروست کرد و له به‌ردی داوه

*****

برگیر پیاله و سبو ای دلجوی
فارغ بنشین بکشتزار و لب جوی
بس شخص عزیز را که چرخ بدخوی
صد بار پیاله کرد و صد بار سبوی

چاو جوان، وهره لام، به خهم بلی "بهو لاهه"
 لیم هالی، ههتا داوی ژیان نهپساوه
 نهوژزه، چهمن سهوژه، دهمی سهرخوش بین
 تا سهوژه لهسه گوره کهمان نهرواوه

*****

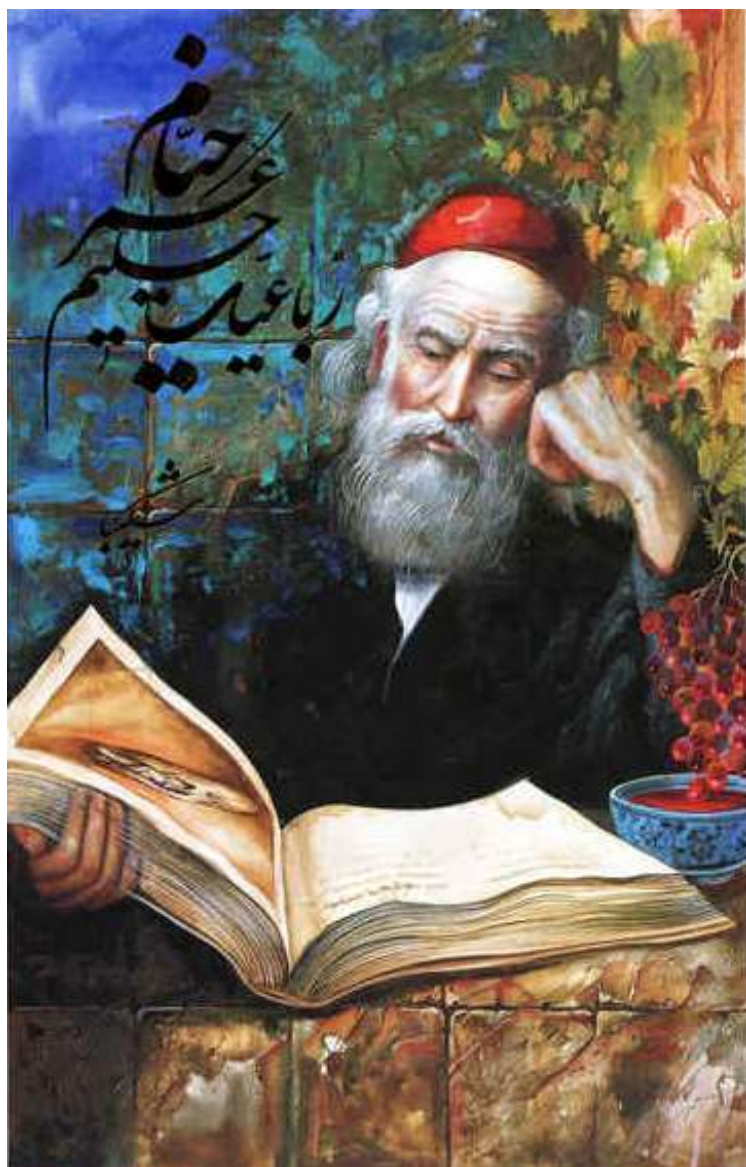
ای دل چو زمانه می‌کند غمناکت
 ناگه برود ز تن روان پاکت
 بر سبزه نشین و خوش بزی روزی چند
 زان پیش که سبزه بردم از خاکت

مه‌خانه ده‌گل همدل و همدم خوشه
 دم بو دم و دستت بهری بو مه‌م، خوشه
 زگ کوپه نیه، له مه‌ی جمه‌ی بی دم و ژم
 بو له‌مپه‌ری خهم، دم دم و کهم کهم خوشه

*****

گر باده خوری تو با خردمندان خور
 یا با صنمی لاله رخی خندان خور
 بسیار مخور و رد مکن فاش مساز
 اندک خور و گه‌گاه خور و پنهان خور

دوستتکی بهراستی خهمره وینمانه، مهیه
 ئیتر هه موو دوستایهتی دنیا گهمهیه
 چاخى گول و یاریکی گولندام و مهیهك
 رابوئیری به دل دهمێك، ژیان هه ر ئهمهیه

*****

می نوش که عمر جاودانی اینست
 خود حاصلت از دور جوانی اینست
 هنگام گل و باده و یاران سرمست
 خوش باش دمی که زندگانی اینست

حهیفم له دلێ دێ که بێ سوتمانه
 دلدارى تیا نهکردووه هیلانه
 هه ر پوژێ که بێ دلبر و بێ دلدارى
 بێ نرخه، پر و پووچه، زیانی ژيانه

*****

ای وای بر ان دل که در او سوزی نیست
 سودا زده مهر دل افروزی نیست
 روزی که تو بی عشق بسر خواهی برد
 ضایع تر از آن روز ترا روزی نیست

خۆلى لەشەكەم بە تايبەتى خېر كەنەوه
 مەى لى بىدەن و باشى تەر و بىر كەنەوه
 خشتىكى بېيژن لەمە، بەلكوو جارىك
 مەيخانە كەلنىكى بە من پىر كەنەوه

*****

چون مرده شوم خاك مرا گم سازيد
 احوال مرا عبرت مردم سازيد
 پس خاك و گلم به باده آغشته كنيد
 وز كالبدم خشت سر خم سازيد

چىتە لەگەل ئەم جىھانە كەوتووئە مە؟!
 بايى كە دەرلەين بەختەوەرە و جىگە زلە؟
 كەم پال دەو، رەشمالى لەشت تىك ئەتەپى
 ئەستوندىكى كرمۆلە، پەت و سەنگى شلە

*****

گر شاخ بقا ز بىخ بختت رست است
 ور بر تن تو عمر لباسى چست است
 در خيمه تن كه سايبانىست ترا
 هان تكيه مكن كه چارمىخش سست است

رامان و كزى بهسه، وهره مهى تىكه
 وهبزانه ههموو كارى جيهانت ريكه
 خوت دانئى لهسهر پهلكه گولئيك ئاونگى
 مهرگت به گزنگيكه، تهمهن تاويكه

*****

ايدل همه اسباب جهان خواسته گير
 باغ طربت به سبزه آراسته گير
 و آنگاه بر آن سبزه شبي چون شبنم
 بنشسته و بامداد برخاسته گير

بو دهردى دهروون و كولى دل، مهى چاكه
 ههر كووپه مهيه لهسهر زهوى دلپاكه
 لافاوى خهم و كهسهر كه دهورى لئى داي
 مهىخانه گهمى نووحه، به لهز بوى راکه

*****

مى خور كه مدام راحت روح تو اوست
 آسایش جان و دل مجروح تو اوست
 طوفان غم ار بگيرد، از پيش و پست
 در باده گريز كشتى نوح تو اوست

مه‌ی بیرمه‌ری چاخ‌ی جوان‌ی خۆمه
 هاو‌راز و گله‌ی رۆژ و شه‌وان‌ی خۆمه
 ئاله‌ و مه‌کوو چاو‌مه‌م له‌ دووری یاران
 تاله‌ و به‌ له‌زه‌ت، و مه‌کوو ژیان‌ی خۆمه

*****

امروز که نوبت جوانی من است
 می نوشم از آنکه کامرانی من است
 عیش میکند گرچه تلخ است خوش است
 تلخ است از آنکه زندگانی من است

*****

به‌داخه‌وه لێرمه‌وه شیع‌ره فارسییه‌کانیم بۆ نادۆزریته‌وه، تکا له
 خوینه‌رانی مألپه‌ره‌که ده‌که‌م به‌ پێی توانایی خۆیان له‌و کاره‌دا
 هاو‌کاریم ب‌کهن. تکیه‌ هاومانای فارسی ئه‌و چوارینه‌ی خواره‌و
 به‌ نیمه‌یل ئادره‌سی مألپه‌ره‌که بنێرن. به‌ سپاسی زۆرمه‌وه.

Email: redaktion@rojhalat.de

شوانه

تیریز که به رۆژ و پیل به ده‌ریا دریا
لهو رۆژه‌وه گول پیکه‌نی، بولبول گریا
خوا نووسی له چاره‌ی ره‌شی ئیمه‌ش به‌شمان
ژینیکی هه‌ژاری پر له خۆزیا و بریا

گریا گولێ بو گولاو سه‌ر ئاگر نریا
ئهم بۆن و به‌رامه‌یم نه‌بووبا بریا
نرخه‌ی هونه‌ر و جوانیه‌ ده‌ییا گه‌ردوون
کێ پیکه‌نی جارێکی، هه‌زارجار گریا

بیه‌ووده‌یه‌ بیر و خه‌م، دلت خۆش که برا
پرسیار نه‌کرا، به‌شت درا هه‌رچی درا
تو هه‌شته‌ نه‌هاتوویه جیهان رۆژی به‌ری
ئهو رۆژی ده‌بوو بچیه‌ ده‌ری، دیاری کرا

بیرت دێ عه‌بای پتوه‌ بوو جێ باری لمت؟
ئهو بیرى له‌ ده‌ریای پر و پووچان و قمت
ریشته‌ له‌ دواوه‌ هاته‌ ده‌ر، بوو به‌ کلک
نینۆکی ده‌س و پیت خر و پر، بوونه‌ سمت

۱۷۲

ئەى شووشە، بنازم بە دلى خاوينت
تاوم بدهرى بە ئاوى خەم تاوينت
دەستم بەر ئەدەم لە ئارەزووى دوور و دريژ
مەيگير لەوہلا دەستى من و داوينت

۱۷۳

هاتوومە جيهان، چم بە چکرد؟ تىگەى هيچ!
هەر بنج و بناوانى جيهان دەرخەى، هيچ!
رووناكى دەرم، شەمم كە فوم لى كەى، هيچ!
نەينۆكى دەسى جەمم، لە بەردم دەى، هيچ!

۱۷۴

باش ريگە ئەچووم يا خو گلابم، رابرد
گەر دەورە پەريز بووم و تەبابم، رابرد
ترسم هەيە بۆم بىتە ژمار پوژى ژمار
ئەو پوژە كە بى يار و شەرابم رابرد

۱۷۵

لەش ناسك و لاوچاكى وەها هەن كچ و كور
گول در كە بەرانبەرى بكەى، بيكەسە دور
گەردوون كە بە دانستە دەيانكا، وەك شىت
تيكيان هەل ئەشنيانیت و دەيانكاتەوہ قور

۱۷۶

جارڼکي به مهستی عمره بیکي پیڅواس
نهیزانی له لڼکي همزه راساوه به داس
مهی بویه حرام کراوه، سا سهیری کهن
کورد بویه دهلی له همزه چی داوه ههباس؟!

۱۷۷

بۆ بیري به ههشت و ناگری كهوتیه چال
خوشتەر له خهیالی شیرنه بادهی تال
بهس ترس و هومیدی بینیشان و بهلگه
پیشینه دهلین: "کەس به خهیال نهوه به مال"

۱۷۸

کوا مهی؟ برهوی خهم و خهیال و خهوه کهم
وا روو به مهرگ گلۆر ئه بی پرهوه کهم
ئهو خشتی له خاکی لهشی من دهپیژن
نیزیکه بچینه چینی خانووی نهوه کهم

۱۷۹

ئهو رۆژه که مردووم و له دنیا نابم
ئهو کاته که لهش تۆز و گلی بهربابم
خاکم بکهنه گۆزله بۆ مهیخانه
تا مل پری مهی بکهن، لهوانهم رابم

۱۸۰

مه‌یگیر بگه پښم! له بئ مه‌یی ماږوتم
توورم بده کووپه‌وه، له دووریت سووتم
گورم له په‌نا ر‌م‌زان بکوئن ر‌م‌ه‌وان
هه‌لبه‌ستی له په‌لك و داری میو تابوتم

۱۸۱

چاو جوان، دهم‌رو، تیری دلم بتینم
گول چینکه، له‌سر روومه‌تی تو گول چینم
داخم که هه‌بئ له گیزملوکه‌ی مهرکه
وه‌ک په‌لکه گولئ هه‌لدوم‌رینئ ژینم

۱۸۲

ده‌م‌بینی که خه‌مبار و کز و دام‌اوم
وا بیر مه‌که‌وه له مهرگ و که‌س ترساوم
مردن که له ریمه، هه‌رده‌بئ، نا‌ترسم
ژاکاوی ئه‌ومم به ئارم‌زوو نه‌ژیاوم

۱۸۳

له‌م بئ خه‌به‌ری خومه که‌ساس و ماتم
بی‌ه‌وده ده‌بووری دم و سات و کاتم
من بېم و نه‌بم، جیهان وه‌کوو خوی وایه
مه‌یگیر وهره لیکی ده‌وه من بو هاتم!؟

پاك هاتمه سهر زهوى و دهرۆم، ناپاكم
خۆشيم كه نهدى، ههميشه بوى خهمناكم
سوڤراوى چههم، كللى دلى نيل داوم
ژيانيشه به بادا چووه، توزى خاكم

رۆژ گهرميه، چۆن به تۆپه قور و مېشېرم
زانام به گهلئ نهينى، خو دهبوڤرم
زۆر پر له گهواهيراته دهرىاى بېرم
دهرخستن و شاندانى به كس ناوڤرم

هنيشتا له بهههشتا دهگهرا با بادهم
لهو رۆژهوه من هوگر و مهستى بادهم
ئهو تلته كه پيرى مهيفروش دهپريژئ
تۆزىكى به زڤر و گهنجى قاروون نادهم

مهگير، به دوو چاوه مهستهكانت مهستم
تۆم لابی، له دوو جيهان به چى دهر بهستم
هاوارى له پيرى دهستگيره دهر وئيش
من پېرم و تۆم دهوئى كه بگرئ دهستم

۱۸۸

مهروانه پەشتیو و لیو به بایرم، نه کهمم
به رزم له ههژاری یا چیاى سهر به تهمم
هه رکەس له سه ریکه وه خودا پێداوه
من خاوهنى شەش دانگی کۆل و دەرد و خەمم

۱۸۹

مه‌یخانه‌په‌رست نه‌بووم و تووشت کردم
به‌و پیریه به‌رمو پیری نه‌وینت بردم
پرووبینی که لێلاوه تکا، توبه شکا
دینداری که ره‌نگاوی پیا بوو شردم

۱۹۰

کاروانه ژیان، گهره‌ك به‌له‌زبم راکهم
میوانی شه‌وی درێژی ئهم ژیر خاکهم
گیانم دهر نه‌چوو، وتم وچانێك، فهرمووی:
"دیواری له‌شت شکسته چون بارناکه‌م"

۱۹۱

لێداری چیاره؟ فێره سه‌ودای کردم
به‌روانه له‌چاوی سوور و ره‌نگی زه‌ردم
نرخێ بزه‌یه‌ك باره له‌سه‌ر لیوانم
پارسه‌نگه دلی گهرم و هه‌ناسه‌ی سه‌ردم

۱۹۲

گەردوون لە سەری دایە خەيالى بۆمان
هەروا دەگەڕى بکۆلى چالى بۆمان
ئالە و شەوە بيبا، چەدەکا با بيبا
مەيگير شەوى خۆشە، تێکە ئالى بۆمان

۱۹۳

خوا دەردى کە داناورە، دەواشی دانان
مەيخانە بەرانبەرن بە دەرویش دانان
گەر بادە نەبایە لەم جیەهانەى پیرخەم
تاوێک نەدەمان ئەوانى زانا و دانان

۱۹۴

شەو فێنک و دەر سەوز و وەها مانگەشەوئ
با بخۆینەو، کوا هەلێکى دى هەلەدەکەوئ؟!
مانگ هەر دئ، بەهار دیتەو، تەنیا ئیمەين
دەمرين و دەبينە گيا و گل، لير و لەوئ

۱۹۵

هەر شەو بوو لە مەيخانە دەهات ئاوازي
خۆشى لە کەسێک لە ئیمە مەى دەخوازي
بۆ مات و کزی؟ گەلێکى وەک تۆ گەردوون
کردوونى بە تۆز و خۆلى سەر ڕیبارى

گیا شینی به هاران هه ره تی خونچه وه بی
 لات وایه به ههشت ئه گهر هه بی، وهك ئه وه بی
 مهیگیر، وهره تا به ههشتی دنیا ماوه
 ههشتیکی له مشتته بیته، نهك تو بی، نه بی

زانا له جیهان کهسیکه خهم دانه گری
 دلتهر بژی، وشکی له دلا پرانه گری
 تا سواله تی ژین به بهردی مردن دهشکی
 دهستی له ملی شووشه و یار لانه گری

چۆن تۆبه له مهی دهکهی ههتا مهی مابی؟!
 ئهو پۆژه مهخۆرموه که پهیدا نابی
 نهخواره به هار و چیمهن و دیمهنی گۆل
 تۆبهی چی؟! ههزار تۆبه له تۆبهی وا بی!

ئهو جوانه که خۆم دهلیم به تهنیا جارئ
 باومش به یهکا بکهین، له دهم رووبارئ
 چیمهن گۆل و سهوزه پۆش و ئیمهش سهرخۆش
 پیم وایی به ههشت وایه، به لام لی باری

۲۰۰

چاو جوانه، بهیانه و کهله شیر دمخوینی
بانگیکی له مهیگیر بکه، با مهی بیئی
داخو شنه بای بهیان، خوناوکهی باران
کهی بیئی له سهر گوره کهمان برژینی

۲۰۱

بیخه به ژیان هه لیکه هاكا مردی
تا ویری مهرگ، گلا و له بنیا وردی
نازانی له کوپوه ناردرای، سا به خودا
ناشزانی مهرگ که مردی، بو بکویی بردی

۲۰۲

رابویره، دلت خوش که، چما خه له بهری؟!
دهر فست له دهست ته گهر نه دهی، بهخته وهری
یهك جاره که دروایه وه، هه لئاده یه وه
هوشی بدهری، مروی، نه سهوزه و که وهری

۲۰۳

پرسیم و نواریم و گهرام لیر و لهوی
هیچ به لکه نه بوو ته می گومانم برهوی
ناژین به خه یالی نهو به هاره ی نایه
تا ماوه ژیان، باده له دهسمان نه کهوی

۲۰۴

نەيخۆى و نەپۆشى، ئەدى بۆچىت كۆشى؟!
سەرقالى، شەو و رۆژ دەكرى و دەفروشى
لئو تەركە بە مەى، لئوى كچۆلئىك بىمژە
ژىر گل ھەر ئەبى، پەروشى يان دىخۆشى

۲۰۵

مەيگىر، وەرە گا زەوى لە پىشتە، بەمە چى؟!
بادەم بەدەيە، جند و فرشتە، بەمە چى؟!
مەيخانەيەكم نیشان دە، ئەوسا دنيا
مىزگەوتە ھەمووى، دىر و كەنشتە، بەمە چى!؟

۲۰۶

دلبەر كە بمانداتى مەيئىك و ماچى
بەرمال و ردىن بە توونى ئاگر دا چى
دلتەر لە جەھەندەما بى، سا دەركى بەھەشت
گىراوہ بە قور، تازە كەسى تى ناچى

۲۰۷

ئۆخەى كە نەما باوى خەيالى خالى
مەيگىرى دەبىنمەوہ، بە بادەى ئالى
گىرەى رەمەزان بەر بوو، ئەوا جىژن ھات
دەمبىنى لە دەم گاو و كەران دامالى

۲۰۸

مهینگیر، لہمه بیروانه به سیلهی چاوی
رابردوو، نههاتوو، له سهرت دهرباوی
تاکهی خهمی زوو کوچ دهکهم و دیر هاتم؟!
مهی تیکه، ومخوین، درهنگ و زووی پی ناوی

۲۰۹

مهیخوره ومبم، به تو چی؟! توورهی بو چی؟!
تو بوچی به زونگی خهمی من داروچی؟!
چیت داوه له ئاکاری ئهم و ئهو کاکه؟!
باشتر ئهومیه که خوت بزانی تو چی؟!!

۲۱۰

فهرمووته عهزایم ههیه، ترسوو لی بی
لهم گفته دهبی ئهوی بترسی کی بی؟!
تو رحممهتی، له کوئی بی، عهزاب بیکاره
ئهوچییه که بی تویه، دهبی له کوئی بی؟!!

۲۱۱

شیخ ویستی له دهردی یار و مهی چا بمهوه
بو ژینی له پاش مهرگ، ئهشی پامهوه
نازانن که بوچ هوگری یار و بادهم
بیم خوشه له حهشریش دهگهلی رابمهوه

۲۱۲

دەرویش، وەرە ئەم حاو و حوہت بئخیرە
دەمبەستەى و تۆزاوى وەکوو گاگیرە
خوا چاوى لە دەستت نیه پوژووى بدەبەى
ژیانئیکى کە پئی داوى، بە مەى بسپیرە

۲۱۳

خوینتالی مەلا بە ریش و پەشم و جبەوہ!
ئەمروش لە دەست دەچئ بە بیری سبەوہ
زۆر وشکى! دەبى بە دەستەچیلەى ناگر
فەرموو وەرە مەىخانە، دەمى تەر ببەوہ

۲۱۴

وا چاخى گولە و دار و دەوہن گولپوشە
دەرویش وەرە بەر، وەرگرە مەى بینوشە
بەروانە لە گول بە ئەقلى تو پئی دەکەنئ
بۆ بیری جەھەندەم، دل و پرووت ناخوشە

۲۱۵

هەركەس کە تەواوہ، ناتەواوى مالە
کئ خنوى کولار و کالە، بۆ خوى کالە
خوینتالە ھەتا ملان لە ناو شیرنايى
کئ پروو گەش و خوینشیرنە، ژینى تالە

خوینتالت ئه‌وئ؟ ئیسی گرانٹ گهرمه؟
 بو ته‌کیه بچو، که دهر و ژانت گهرمه
 مه‌خانه‌یه جی لئو به بزه و پروو خوشان
 مه‌گیری ببینه، گهر ژیانت گهرمه

رویین و زهمان په‌شی و ئالوزاوه
 سه‌د گه‌وه‌هر و دور، یه‌کیکی لئ نه‌سماوه
 داخی به‌دلّم، هه‌زار وشه و بیرى چاڭ
 که‌ر بوونه‌ته له‌مه‌هر و نه‌بیژراو ماوه

دوو رووی به‌سه، روو ده‌که‌مه مه‌خانه
 ئه‌م ریشی سپی به‌مه‌ی بره‌نگی جوانه
 پیوانی ته‌مه‌ن گه‌یشته هه‌فتا، تا که‌ی
 خوّم هه‌ر وه‌کوو هه‌م نیشان نه‌ده‌م، شینانه؟!

مه‌گیر، وهره بۆم تیکه، دلّم زۆر ته‌نگه
 کئ باشه؟! هه‌موو که‌س ده‌رووه و سه‌د ره‌نگه!
 با مه‌ی به‌ره‌ستین و ئیتر واز بینین
 تا وا بئ، موسولمانه‌تی شه‌رم و نه‌نگه

۲۲۰

مه‌یگیر، به سهرت پردی سیراتیش که‌له‌که
سه‌یرانی به‌هه‌شت، سه‌یری دوو چاوی به‌له‌که
زۆرم له‌ خودا ویست و که‌میشی نه‌گه‌یی
هه‌ر تۆبه‌یه‌ ده‌مداتی، ئه‌ویش نه‌م‌گه‌رم‌که

۲۲۱

تازم که‌ به‌ که‌ونه‌ مه‌ی، جیهانی‌ش که‌ونه
زۆر لاش و سه‌ری تێوه‌ درا ئه‌م ته‌ونه
چۆن هاتی؟ چلۆن ده‌چی؟ چلۆن بووی و ده‌بی؟
خه‌و دات نه‌گرئ، وه‌کوو خه‌یال و خه‌ونه

۲۲۲

له‌م بیره که‌ چین نه‌ینی پشتی په‌رده
هه‌ر بیرموه‌ری، کاس و به‌ داخ و دهرده
ئه‌فسانه‌یه‌کی دوور و درێژه و بی‌بن
ده‌ستی به‌ره‌ بۆ پیا‌له‌، ده‌ست له‌و به‌رده

۲۲۳

چم بیستووه‌ له‌م جیهانه‌ یان چم دیوه
زانپومه‌ چیه‌، هه‌یج نه‌بی نیوه و نیوه
مردن چیه‌؟ هه‌رچی ده‌که‌م و ده‌کرینم
شێواوم و سه‌ر نابمه‌ دهر له‌و شیوه

۲۲۴

مه‌یگیر، وهره بۆم تیکه ئه‌وا نیوه‌شه‌وه
به‌س بیرئ له‌ مزگه‌وت و که‌نشتان بکه‌وه
دلته‌نگی جه‌ه‌نده‌می و به‌ ئاواتی به‌هه‌شت
دایناوه‌ خودا کوینه‌ده‌ری، به‌س لئکی ده‌وه

۲۲۵

دلته‌نگی مهرگ نابئ، ئه‌وی لی زانه
ئهم مانه‌وه، مان و چانی راگوینه‌زانه
تیر سه‌یری گوئت نه‌کردوه، بۆته‌وه گئل
له‌ شوین گوله‌ نه‌ورۆزه، گه‌لاریزانه

۲۲۶

زستانه‌ هه‌تا روو ده‌که‌مه‌ مه‌یخانه
هه‌ر لاسکی گوله‌ و له‌ ده‌وری ئاگردانه
وه‌ دیاره‌ نه‌ یاری جوان و رووخۆشه‌ جیهان
تۆله‌ی ده‌می بیکه‌نینه‌ ئهم سووتانه

۲۲۷

هه‌ر چنکی هه‌لئ، به‌شی له‌ ئاوا بوونه
سه‌رکه‌وتنی هه‌مراز و به‌ره‌و ژیر چوونه
شین بووی له‌ زه‌وی، پئ ده‌گه‌ی و ده‌ت هه‌یرئ
ئاشیره‌ خودا و ئاشه‌که‌شی گه‌ردوونه

۲۲۸

هەر بېننه بهرەو هەلخول و هات و چۆیه
 گوئ هەلخه، هەموو دەنگی بژی و پرۆرۆیه
 خەرمانی ژیاڤه سووره گەردوون سەرکار
 پرۆکردن و پێوانی مەیه لەو کۆیه

۲۲۹

بۆ ئاوی شەوئ، گۆزه شکاویک لامه
 فرمیسکی وشک نابنەوه، بئارامه
 کەلهی سەری شا و دەست و پلی دەرویشه
 تێکەل بوه، نازاندري کامهی کامه

۲۳۰

گەردوون مەیهکەه مەرگه، جیهان مەیاڤه
 دەرخواردی ئەدا هەرکەسێ لێی میوانه
 بینۆشه به پرووی خۆشەوه، گەر نۆرهت هات
 جەژنیکه شەپۆریکی دەگەل یارانە

۲۳۱

تا باغی گۆلی بهخت و جوانیت لەبەرە
 سەرخۆش به، دلت خۆش که، چ وەختی کەسەرە؟!
 ئەو پرۆژی لە دەس دەچێ، وەگیر نایەتەوه
 چەپگەردی زەمانه، دوژمنی قەستەسەرە

۲۳۲

بیر کهم بتهنه، رایله کهت بی پویه
مه ی پرو که له کووپه، چرموای پرو پویه؟!
نهمرو که به فیز و قوزی، سوزی توزی
بابر دمله! پیت وا بوو جیهان بو تویه!?

۲۳۳

بایی مهبه به ژیان و کهمنی رامینه
زوری وه کوو تو، نیسته سستی له شوینه
دلخوش به همتا ماوی، مهرگ وا له کهمین
تا توش نهرفینراوی، بهشت برقیه

۲۳۴

بیهودیه بهس لهسر مهخو بنوینه
بگره و بکوژه، کو کهرموه، بستینه
سهرکاری مهرگ، گهلی له تو زوردارتر
دهتگاته سهر و دهلی: "بهشی من بیله"

۲۳۵

دهرد و خهمی من که هینشته نهبراوتهوه
خوشتی تو که دهنگی له جیهان داوتهوه
هردوویکی دهچی، نه نهو دهمینیت و نه نهو
گهردوون له گهره و هزار تلهی ناوتهوه

۲۳۶

دنیات به خمیالی خو له توربین ناوه
زیرت همیه، عمرزت همیه، دیمه وئاوه
ئهو پروژی مهرگ سمرت ئه‌دا، سمر به سمرین
هەر دوو گه‌زه خاکی گۆر و توپیک جاوه

۲۳۷

خوو به‌س بده‌خه‌و، که هۆش و ببرت پته‌وه
رابویره ژیان به‌مه‌ی، ئه‌گهر پروژ و شه‌وه
مردن که برای گه‌ورمیه، بۆ خه‌و هەردیت
ئهو کاته له ناو نوینی گلا، تیر بخه‌وه

۲۳۸

هەر دهرد و کول و ژانه ژیانی ناوه
تو به‌فری گه‌لاویژ و مهرگ وه‌ک تاوه
ئهو تاوه تیا ماوی، مه‌تاویوه به‌خه‌م
کوا ئاوی ترئ؟ هیمی جیهانیش ئاوه

۲۳۹

وا باشه په‌نابه‌رینه به‌ر مه‌یخانه
حه‌فتا و دوو میللەت به‌مه‌چی شه‌ریانه؟!
که‌وتوونه بیابانی نه‌زانی، بی‌ری
کویرن، له شه‌وی ره‌شان و خولیکدانه

۲۴۰

ههركارى دهكهم، روژى بهرى نووسراوه
بو چاك و خراب، خوا قهلهمى لى داوه
پرسىار و گوناھى كردهوهم، بو له منه؟!
نووسراوه، دهبى بيكهه، ئيتىر چى ماوه؟!

۲۴۱

گهردوون چته؟! كى بى فېره پرووت لى ناوه
تير و تهسله و بهرىكى پر له دراوه
بى شيو سهر ئه نينهوه ههزاران زانا
بم بووره، نه گهرچى پيرى، بىرت خاوه

۲۴۲

مهىگير، وهره ئهم هو شه به كارم نايه
مردن رهشهبايكه، ژيانم كايه
بوم تيكه له گوزهى مهيهكهت، هاكا ديت
گوزيك له گلى منيش له ناوكل دايه

۲۴۳

خويتتاله خهم و دوژمنه، خوى لى لاده
خوشى له كهسيك ليو به بزه و دلشاده
مهىگير، وهره ههر رهنجى له دنيا كيشام
بهر باده، دهسا بمگيه خوت و باده

۲۴۴

پهنجەى گۈلى روومەت گۈلەكەم، گۈلچىنە
پەرژىنى بە گۈل، گۈل لە گۈلم پەرژىنە
تا شىنكە لە گۆرە، با بە يەكتر شاد بىن
داخو چىدمى لە دەورى گۆرت شىنە؟!

۲۴۵

مردووى بەرە مەيخانە، رۇحى تىدايە
ئەو بۆنى لە مەي دى، نەفەسى عىسايە
دەرخۆنە كە دەخريته سەرى كووپەي مەي
تاجى سەرى سەد كاوس و جەم ھىژايە

۲۴۶

لەم خانە دوو دەرگانە كە پىت تىناوە
ھاتووى بە پەلە و دەچىتە دەرى لەولاوە
ژىنت بە خەفەتباريە، مەرگىش سەربار
پىت وايە نەدۆراوى؟! خەيالت خاوە

۲۴۷

بش بووبى وەفا، ئىستە وەجاخى كوڤرە
كى راستە لەوانى دىوتە؟! بەك بژمىرە
ھەر كووپە مەيە ھەوالى دلپاكە و بەس
بىفيلە، مەترسە، خۆتى پى بسپىرە

۲۴۸

وا جيڙني بهراته و شهوي ڀڙوي دانه
سهرڪاري خودا، گهرمي گمز و پيوانه
مهينگير، بهشي من وهگره، خوم سهرخوشم
تا ڀڙوي مهرگ، جيگهمه نهم مهخانه

۲۴۹

پيرم و نهوتهي له بيرمه، ڙينم تاله
هر خوزگه به پاره و گلهيي لهم ساله
له منت كهوي مردن دهمويم، هاي مهينگر!
دوا كوچه، دهفريام خه دوايين پياله

۲۵۰

جواني به پهله و به بي نهوستان ڀوي
ڀڙگاري ڙيان وهك شهوي مهستان ڀوي
نهم ڙينه كه هر دميكی دنياي دينا
داخم كه بيهوده له دهستان ڀوي